

HİKAYELER VE ANILAR

YAZAN
FUAT KONYA

YIL 2024

ÖNSÖZ

Hikâye: Hikâye olması mümkün ya da olması mümkün olmayan ve olağanüstü olaylardır. Diğer bir deyişle; gerçek bir olaydan esinlenen düz yazı türüdür.

Anı: eskiden yaşanmış bir olayın, olayı yaşayan kişi tarafından anlatılması.

Bende bu kitapta yaşadığım gerçek anılarımı ve bazı hikâyeleri paylaşmak istedim.

GAZETECİ ALİ

**Kabataş vapur iskelesi meydanında,
saat gece 22 sıralarında**

Kalabalık kalkmakta olan vapura yetişmek için kimi koşarak kimi hızlı adımlarla ilerlemekteydi. Bu esnada vapur düdük çalarak hareket etmeye başladı. Ön sıralardan bir çocuk koşarak yan taraftaki iskele dubalarından gemiye atlamak istedi. Gemi hareket halindeyken çocuk da aradaki boşluğu hesap edemediğinden, gemi ile iskele arasındaki boşluğa düştü. Gemi tam yola geçtiğinden pervanelerin yaptığı tazyikle düşen çocuk sulara gömüldü ve kayboldu. Olayı gören oradaki tüm halk iskele

kenarından çocuğun sudan çıkmasını beklemekteydi. Saniyeler dakikalar geçiyor ama bir netice alınamıyordu. Bir müddet sonra iskele çalışanları ve bir kaç çevredeki sandalcı da bu aramaya katıldı. Üsküdar'dan gelmekte olan vapura durum bildirildi ve iskeleye yanaşmaması istendi. Polis geldi ve dalgıçlara haber verildi. Dalgıçlar gelip deniz altını taradılar ama nafileydi çocuktan bir haber yoktu. Bekleyenlerin artık umudu kalmamıştı. Epeyi zaman geçmişti. Vapur da gelmediğinden halk iskele meydanında beklemekteydi.

İskeleye yakın bir tümsekte yine o çocukla aynı yaşlarda görünen bir çocuğun ağlamakta olduğunu gördüm. Yanına gittim, düşen çocuğu tanıyıp tanımadığını sordum. Bana titremeli bir sesle tanıdığını, aynı mahallede oturduklarını söyledi.

Yine aynı titrek ağlamaklı sesle babasının ölmüş olduğunu ve annesinin hastalıklı olmasına rağmen evlere temizlik işlerine gittiğini, Ali'nin de okuldan sonra ev geçimine yardımcı olduğunu bazen simit satarak bazen de gazete satarak katkıda bulunduğunu söyledi.

Ali her akşam gazete satarak halkı günlük olaylardan haberdar ederken, ertesi günkü gazetelere haber olmuştu.

Kim bilir hayata dair ne umutları vardı. Ya okuyup bir mevki sahibi olacaktı ya da bir zanaatkârın yanına girip usta olacaktı. Bu küçücük yaşta babanın ölümü, annenin hasta olması ve bu

durumda çalışması, geride küçük bir kardeşinin de olması Ali'nin omuzlarına büyük bir yük bindirmişti. Daha on üç on dört yaşlarında olmasına rağmen, hayat onu yaşça büyötmüşü. Ali gibi birçok çocuk aynı durumdaydı ama kötü talih ne yazık ki Aliyi bulmuştu. Küçük yaşında kurduğu hayalleri ve umutları da onunla birlikte bir anda yok olmuştu.

**Not: Bizzat şahit olduğum gerçek
Bir olaydır.**

**SENARYOSU OLMAYAN FİLMLER -YAŞAM
KESİTLERİ**

**Bir otobüse biniyorsunuz. Otobüsün içi
tamamen dolu, Oturan yolcular hayatından memnun**

otobüsün camından manzarayı seyrederek yolculuklarına devam ederken, ayaktaki yolcular sıkış tepiş içerisinde yolcuğun biran önce bitip varacakları durağa gitmenin telaşında. Yolcuların kimi gençlerin yaşlılara yer vermemesinden, kimisi de otobüsün sarsmasından şikâyetçi. Bir de araba sürücüsü fren yaptığı zaman hep birden sağa sola savrulma.

Yolculardan bir kısmı yanındakilerle konuşmak için olur olmaz konularla muhabbete girdimi dinleyenin vay oldu haline. Ayaktaki yolculardan bir genç elindeki telefonla meşgul olurken, bir diğeri kulaklıkları takmış müzik dinlemekte.

Otobüs durağa geldi ama yolculardan biri geç davrandı ve otobüs beklemeye başladı, arkadan biri yüksek sesle

'madem inecektin neden ön tarafta duruyorsun, arkaya yanaşıp inmeye hazırlansaydın '

Deyince otobüste kıyamet koptu. İnen yaşlı teyze cevaben

'sana mı soracaktım' deyince

Bütün otobüs halkından tepki. Bazıları otobüsün beklemesinden bazıları inecek olanın erken davranmamasından şikâyetle başlarlar.

Oturanlardan biri cep telefonundan bir şeyler izlerken, hemen arkasındaki ayaktaki yolcu onun telefonuna odaklanmış vaziyette telefonu

seyretmekte. Bu arada aklıma geldi. Cep telefonlarının olmadığı ulaşım araçlarının kısıtlı olduğu yıllarda seyahatler vapurlarla yapılırdı. Vapurlarda seyahat edilirken kompartımanlar da oturanlar yanın da oturdukları kişilerin gazetelerini beraber okurlardı. Şimdilerde ise yanındakilerin telefonunu izlemekle meşguller.

Otobüste oturan bir genç alımlı ve orta yaşlı bir hanıma yer vermek istedi ve o bayana seslendi.

" teyze buyur otur"

Bu sözü işiten bayan bir hışımla verilen yere otururken, teşekkür etmesi gerekirken. Yer veren gence hitaben

Yüksek bir sesle

"Ben senin nerden teyzen oluyorum? "

Bu sözü işiten genç mahcup ve mahzun bir şekilde utanarak otobüsün başka tarafına yönlendi.

Otobüsün sahanlık denen kısmında iki yaşlı adam aralarında koyu bir muhabbete dalmışlardı. Aralarında koyu bir muhabbet yapıyorlardı. Daha genç olan otobüs yolcusu, hayat pahalılığından şikâyetle;

'Ağabey, geçen gün bir markete gittim. Ne aldın dersin valla ekmek, yoğurt birde bir kilo beyaz peynirle bir kilo soğan patates aldım beş yüz lira ödedim. Cebimden iyi ki karşılayacak para çıktı. Yoksa el âleme rezil olacaktım.

Daha yaşıll olan diğler adam cevaben:

" Bizim gençliğimizde o parayla yaşayabileceğimiz bir ev alınırdı. Ne günlere kaldık yarabbi. Allah herkesin yardımcıısı olsun" dedi.

Otobüs sahanlığının kapı önünde yine iki orta yaşıll adam aralarında konuşuyorlardı: Uzun boylu olanı, belli ki daha kültürlü birine benziyordu yanındakine hitaben.

" Azizim neye kahrediyorum biliyor musun? Geçen günlerde Cumhuriyet bayramı olduğı gün şu anda memleketi idare eden iktidar sahipleri Atatürk'ün huzuruna bile hastalık bahanesiyle gitmediler. Hâlbuki Atatürk hastalıklı haliyle son zamanlarında vatani için, Hatay'ın ana vatana eklenmesi için çizmelerini giyip Hatay'a gidip daha ölmedim buradayım mesajını vermiştir. Atatürk'e yapılan son zamanlardaki saygısızlıklara tahammül edemiyorum. Birde bu kişiler Atatürk'e dinsiz demiyorlar mı işte beni buda kahrediyor"

Bir zamanlar Anıtkabir'e gitmiştim. Saygı duruşundan sonra çevredeki bölümlerden kütüphane kısmında hayrete düştüm. Camekân içinde bir Kurani Kerim vardı. Atatürk Kurani Kerimin o açık olan sayfasındaki bir bölümü kırmızı kalemle çevirmiş ve yanına Fransızca açıklama eklemiştir.

Atatürk okuduğı Kurani Kerimi, okumakla kalmamış okuduğı bölüme not eklemiştir. Zira Atatürk Arapçayı çok iyi bilen o bölgelerde savaşmış birisi. Şimdi o iktidar sahiplerine ve dinsiz diyenlere Kurani

Kerimi açıp oku ve açıkla deseniz açıklayamazlar. Çünkü onlar Arapça bilmedikleri gibi o yeteneğe sahip kişiler değiller. Onların işi gücü din cambazlığı yapmaktan ibaret.

Azizim Yüce Atatürk 57 yıllık ömrünün bir bölümünü askeri eğitimde, diğer birçoğunu savaş meydanlarında geçirmiş. Bir kütüphane dolusu kitap okumuş, Fransızca bilen. Genç yaşlarında paşa olmuş bir insan. Bu vatani kurtarmak için savaşmış ve yoktan bir vatan kurtarmış halkı ümmet olmaktan kurtarıp, cumhuriyeti kurarak onları cumhuriyetin bir ferdi haline getirmiştir. Bu gün bu güzel ülkede yaşıyorsak bunu Atatürk'e borçluyuz".

Uzun boylu adam bunları dedikten sonra gözlerinden birkaç damla gözyaşı dökülmeye başladı yanındaki ise ağlamamak için kendini zor tutmaya çalıştığı görüntüleniyordu. Etraftakiler de bu konuşmalara kulak kesilmiş ve oldukça etkilendikleri hallerinden anlaşılıyordu.

Başka bir gün yine aynı hattaki otobüse bindim. Durak oldukça kalabalıktı. Güç bela içeri girdik, otobüs kalabalıktı oturacak yer yoktu ve ben her zamanki gibi orta kapının yanındaki boşlukta seyahat ediyordum, zira burası kapı devamlı açılıp kapandığı için en otobüsün en havadar yeri idi. Ters konumdaki koltuğun yan tarafında da küçük yaşlı özürlü işareti olan yaşlılara ve özürlülere ayrılmış koltuklardan birinde türbanlı ve makyajlı bir bayan

oturuyordu, yanındaki koltuğa da 5-6 yaşlarındaki çocuğunu oturtmuştu. Dikkatimi çekti otobüste birçok yaşlı insan ayakta dururken bu bayan çocuğunu oradan kaldırıp, onlara yer vermiyordu. Bir durak geçtikten sonra kalabalık bir durağa geldik. Ayakta bile çok az yer kalan otobüse yeni binenler şoförün ikazıyla arkalara doğru ilerlerken son binenlerden iki yaşlı bayan türbanlı bayana çocuğunu kaldırmasını sert bir şekilde söylemesiyle, türbanlı bu bayan hiddetli bir tavırla çocuğunu da alarak kalktı ve arkalara doğru ilerledi. İçimden ne günlere kaldık yarabbi dedim. İnsanlarda ne saygı kalmış nede başkasının hakkına riayet. O iki bayana içimden helal olsun dedim.

Yine başka bir günde belediye otobüsü çok kalabalık vaziyette ilerlerken durağa yaklaşılrken bir yolcu en arkadaki kapı düğmesini bastı. Otobüs durağa yanaştı ve durdu, arkadaki kapıdan bu arada inişler başladı. İnmeye çalışan bir yolcu, şoförün kapıyı aniden kapatması ve hareket etmesiyle, İnmeye çalışan kadının yarısı otobüsün içinde yarısı da dışında kaldı. Kadın avazı çıktığı kadarı ile bağırmaya başladı. Şöföre söylemediği laf kalmadı, bu arada şoförün kapıyı tekrar açmasıyla dışarı fırlamış oldu. İçeridekilerin bir kısmı şoförün aleyhinde söylendiyse de bir kısmı da inen yolcuya çabuk hareket etmediği için kızılıyordu.

RUSLARIN KARADENİZE SALDIRISI VE SEFERBERLİK (ZORUNLU GÖÇ)

1915 yıllarında Rusların işgaliyle Karadeniz bölgesinde yaşayan insanlar, mallarını, mülklerine geride bırakarak, çeşitli zorluklarla yörelerinden göç etmişlerdi. Bu insanlar; yeni yerleştikleri bu yerlerde, yeni hayatlar kurmuşlardı. Bu hikâyemiz de, göç etmiş ailelerin hikâyesidir.

RUSLARIN TRABZON İŞGALI VE GÖÇ EDEN HALK

1915 yılında Rusların Doğu Karadeniz'den Anadolu topraklarına girmesiyle,

Karadeniz’de endişe, korku yaşıanıyordu. Rus’lar Trabzon kıyılarına kadar gelmiş, her tarafı yakıp yıkıyorlar ve insanları öldürüyorlardı. İnsanlar yıllarca yaşadıkları topraklardan malını mülkünü geride bırakıp, canlarını kurtarmak için göç etmek zorunda kalmışlardı. Endişeli Halk akın akın dağ yollarından, kimisi at arabası, kimisi eşek arabası ne bulduysa kaçıyorlardı. Bu imkânlara sahip olamayanlar yayan olarak dağ yollarından daha uzaklara gitmek için çaba harcıyorlardı.

Bu göç olayından sonra birçok aile yollara koyulmuş, çok acılar çekilmiş ve insanların yaşamları değişmişti. Hikâyesini anlattığımız ailede bunlardan biridir.

1915 YILI TRABZONDAN GÖÇ EDEN HALK

Onlar; Trabzon'un sahil kesiminde bulunan, deniz kıyısındaki küçük bir köyde yaşıyorlardı. Ecdatları; Trabzon'un sürmene civra köyüne (Yeni adı balıklı) bin dört yüz yıllarında karaman beyliğinin dağılmasından sonra buraya yerleşmişlerdi. Yerleştikleri bu köy deniz kenarındaydı ve sahilden itibaren dağlara doğru yükseliyordu. Tarım yapılacak yer yoktu. Başka bir geçim kaynağı bulunmadığından onlarda denizden balık tutarak yaşamlarını devam ettiriyorlardı. Evlerini deniz kıyısında yapmışlardı, evin altında da kayıklarını barındırıyorlardı. Bu aile Konya yöresinden geldikleri için onlara Konyalı oğlu diyorlardı. Cumhuriyet döneminde soyadı kanunu çıkınca Konya soyadını almışlardı.

GÖÇ EDEN HALKIN BİR KISMI

Seferberliğin başladığı bin dokuz yüz on beş yıllarında, yerleştikleri bu köyde akrabaları ile birlikte, birkaç hane birlikte yaşıyorlardı.

Ailenin en büyüğü ve yaşlısı halalarıydı. Ailenin diğer fertleri olan iki erkek kardeş ve anneleri diğer evde yaşamaktaydı. İki kardeşin babaları Rus harbine gitmiş ve bir daha dönmemişti.

TRABZON' DAN GÖÇ EDEN HALK

Göçün başladığı zamanda, Halaları Emine hanım ve kocası bir eşek arabasına tüm ailesini ve karısının yeğenleri ile annelerini koyarak o güne kadar edindikleri mallarını mülklerini geride bırakarak, dağ yollarından bin bir güçlükle, bazen aç ve susuz kötü bava şartları altında Sinop Gerze'ye gelirler. Çocukların anneleri hamiledir ve geldikleri Gerze'de en küçük çocuğu Hasanı doğurur. Bir müddet Gerze'de kalırlar, bu arada çocukların anneleri hastalanır ve bir müddet sonra hastalıktan kurtulamaz ve ölür. Aile fertleri daha sonra Gerze'den hareket ederek yine çeşitli güçlüklerle Paşabahçe'ye gelirler. Sene 1916 yılları devlet; Osmanlı ve Devletin başındaki padişah tarafından yönetiliyordu. Büyük kardeş evliydi. Ortanca kardeş Halit genç bir

delikanlıdır. Küçük kardeşleri Hasan ise çok küçüktür.

Göç etmeden önce Ortanca kardeş Halit'i birçok çocuklarla beraber Ruslar kaçırmış ve bindirdikleri gemi ile İstanbul ve Marmara bölgesinde dolaştırdıktan sonra bir kısmını yine memleketlerine götürüp serbest bırakmışlardı. Bu çocukların bir kısmı bu kaçırma olayında geminin yanaştığı kara topraklarında kaçmışlar ve orada kalmışlardı. Ortanca kardeş Halit'te bu kaçırılma sırasında daha sonra yerleşecekleri Paşabahçe'yi görmüştü.

1915 YILLARI PAŞABAHÇE

Tüm kardeşler bir müddet halalarının bulduğu evde yaşarlar. Hem muhiti çok iyi bilmediklerinden hem de fazla paraları olmadığından bir müddet böyle idare ederler. Yeni yerleşim yerinde geçimlerini sağlamak için tek bildikleri iş olan balıkçılık

yapmaya başlarlar. Küçük kardeş Hasan çok küçük olduğundan, bir müddet halası Emine hanım tarafından bakılır. Hala Emine hanımın üç çocuğu vardı en büyükleri Cemile ortanca Emrullah küçük kızı semine. Bir müddet sonra büyük bahçesi olan bir ev satın alırlar ve Hala Emine Hanım, aldığı bu bahçeli evde inekler edinir, bahçesini de ekip biçmeye başlar. Zamanla gerek mahsulünü ve gerekse ineklerden sağdığı sütü muhitinde satarak geçimlerine katkı sağlar, eşi Recep efendi ise muhitinde tamirat tadilat işlerine giderdi.

Bir müddet sonra Büyük kardeşler Mehmet ve Halit kendilerine ev edindiklerinde küçük kardeşleri Hasan'ı yanlarına alırlar. Bu arada büyük iki kardeş Mehmet ve Halit ortak kayık edinirler, birlik de bir müddet çalışırlar, zaman içinde anlaşılamazlar ve her biri kayık edinerek ayrı yaşam mücadelesine devam ederler.

PAŞABAHÇE KAYIK ÇEKEK YERİ

Kardeşlerden en büyüğü Mehmet yeni yerleştikleri bu yere evli olarak gelmişti eşinin babası geldikleri yörede kadılık yapan biriydi. Daha sonra oğlu muhittin, ikide kızı Mürüvvet, Müzeyyen doğmuştu. Zaman içinde Paşabahçe Mezarlığı karşısında bir ev alır, burada yaşamaya başlar. İskele civarında edindiği kayıkla balıkçılık yapardı. Bilhassa kılıç balıkçılığını iyi yaptığından, yaptığı işten çok para kazanırdı. Kılıç balıkçılığı; tehlikeli ve zor olmasına rağmen çok para getiren balıkçılıktı. Çocukları ilkokulu bitirdikten sonra kızların daha fazla okumamasına karşın erkek kardeşleri muhittin liseyi bitirir ve hukuk fakültesine devam eder. Ekonomik sebeplerle, okulundan ayrılır, büyük inşaatlar yapan bir firmaya girer. Bu iş yerinde yükselerek muhasebeci olur. Babası bu arada

hayatının en büyük yanlışlığını yaparak, satın aldığı evi oğlunun üzerine kayıt ettirir. Oğlu; çeşitli illerde firmanın yetkilisi olarak çalıştıktan sonra evlenir iki kızı olur ve genç yaşlarda Muhittin vefat eder. Baba da bir müddet sonra vefat eder. Büyük kızı Mürüvvet de, evlendikten sonra halen annesinin oturmakta olduğu evin alt katında yaşamaya devam eder. Bu arada onunda çocukları olur. Diğer kız kardeş Müzeyyen de evlenip kocası Necip'in tuttuğu evde oturmaktadır. Onların da iki kız bir erkek üç çocuğu olmuştur. Kocası Necip tekel fabrikasının itfaiye teşkilatında çalışmaktaydı. Evine ve çocuklarına düşkün sakin ve sevilen bir insandı. Sonraki yıllarda annelerinin oturdukları ev; erkek kardeşin üzerinde olduğundan, eşi ölen gelin evi satar. Bu evde oturmakta olan kız kardeşi başka yere taşınır. Sokakta kalan anneyi diğer kız kardeş Müzeyyen sahiplenir ve yanına alarak ona ölünceye kadar bakar.

Ağabeylerinin sorumluluğu altındaki, küçük kardeş Hasan büyümüştür. Ağabeyi Halit'in yanında çalışmaya başlar. Daha sonra evlendirilir, onunda üç erkek ve iki kızı olur. Bir müddet ağabeyinin yanında çalışmakta olan kardeş bir sandal edinir ve onunla çalışmaya başlar. Zaman zamanda ağabeyinin yanında da çalışmaya devam eder. Geçen zaman içinde biriktirdiği parayla baca

mahallesi sırtlarında deniz gören bahçeli bir ev alır. Çocuklarını bu evde büyütür.

Aradan geçen zaman zarfında ortanca kardeş Halit balıkçılıktan kazandığı parayla yaşamına devam etmektedir. Gönlünü bu arada kendileri gibi göç eden bir başka ailenin kızına kaptırır. Kızın ailesi; aynı yörenin başka bir köyünden göç etmişlerdir. Göçten önce kızın babası Şaban kaptan gemisiyle Türkiye Rusya arasında kömür taşımacılığı yapıyordu. Varlıklıydı, tüm ailesini deniz yolu ile İstanbul'a taşımıştı. Önceleri Fatih semtinde oturmaktaydılar. Üç kızı, ikide oğlu vardı.

Yaz aylarını Paşabahçe'de kiraladıkları evde geçirirken, Fatih' deki evin yanması sonunda baca mahallesinde 10-15 dönümlük arazi içindeki, denizi de gören büyük biri evi satın almıştı. Tüm aile fertleriyle satın aldıkları bu eve yerleştiler. Burası bir çiftlikti, evin bir kısmında evin babası diğer kısımlarında da evin evli olan, yine babaları gibi kaptan olan kardeşler Mehmet ve Hüseyin Hasbi ve bekâr kızları otururlardı. Arazinin içerisinde bal arısı kovanları, inekler bulunuyordu, ayrıca muhtelif meyve ağaçları, evin yanında da çok büyük bir çam ağacı bulunuyordu.

Halit gönlünü kaptırdığı kızı istese de vermeyeceklerini bildiği için kızla anlaşır ve kızı kaçıtır. Kızın babası Şaban kaptan çok sinirlenir ama elinden bir şey gelmez. Yeni evliler yokluk ve

yoksulluk içinde yaşama devam ederler. Bu arada bir kızları olur daha sonra bir erkek sonra da iki kız en sonrada bir erkek çocukları dünyaya gelir. Anne zengin bir evin kızıyken, yokluktan gocunmaz, kocasının getirdiği ile yetinmeye çalışır. Çok tutumludur, lüzumsuz masraflardan kaçınır, kendini çocuklarına ve kocasına adar. Baba kazandığı parayı olduğu gibi karısına verir. Bu arada baba daha çok para kazanmaya başlar ve geçimleri daha iyiye gitmektedir. Balıkçılık malzemelerini geliştirir yanında yardımcılar çalıştırmaya başlar. Artık balıkçı reisi olmuştur. O devirlerde reis olmak zorken bunu başarır. Zira padişahlık döneminde balık voli yerleri itibarlı kişilere fermanla tahsis edilirdi. Paşabahçe körfez şeklinde olduğundan voli yerlerinden çok balık tutulurdu. Cumhuriyetle beraber voli yerleri herkesin olmuştı ve Halit reisinde voli yeri vardı artık. Kirada otururlarken muhitte yaşayan kimsesiz bir kadından iki katlı ahşap bir evi beş lira ücretle satın alır. Satış parayı verip evi tapuya kaydettirmeden yapılmıştır. Zira halk arasında satışlar daha çok böyle yapılıyordu. Halk cahil olduğundan devlet dairelerinin bu işler için kullanılacağını bilemiyorlardı. Alınıp satıldı mı iş biter sanıyorlardı.

Geçen zaman içerisinde kızın babası ile de barışmışlardı. Balıkçılıktan iyi para kazanılıyordu.

Rusların Karadeniz istilasıyla başlayan göç birçok aileyi topraklarından etmiş Kimisi yollarda

telef olmuş kimisi de bu hikâyedeki insanlar gibi yaşama tutunarak geldikleri yerlerde yeni yaşamlar kurmuşlardı.

Karadeniz de başlayan bir göç hikâyesi böylece bu aile için İstanbul Paşabahçe semtinde son buluyordu.

Bir savaşın maliyetini bu yoksul halk çekmişti. Onun için Daha sonra bindir zorluklarla Mustafa Kemal Atatürk işgal edilen Türk topraklarından düşmanları kovmuş. Zaten olmayan Padişahlığa son vermiş adeta küllerinden doğan bir cumhuriyet devleti kurarak “Savaşlar bir cinayettir “ sözünü dünyaya haykırmıştır.

Paşabahçe 1600 yıllarından önce iskân edilmeyen bir yerdi. 1600 yıllarında Padişah İbrahim Paşabahçe’yi çok beğendiğinden burayı emrindeki Hazar pare Ahmet Paşaya vermiş. Ahmet Paşada burada yakınlarıyla beraber birçok yalı ve köşkler yapmıştı. O tarihlerde köşk ve yalılarda çalışanların ve Rumların dışında burada oturan yoktu.

ADALETİN OLMADIĞI HALLER 1

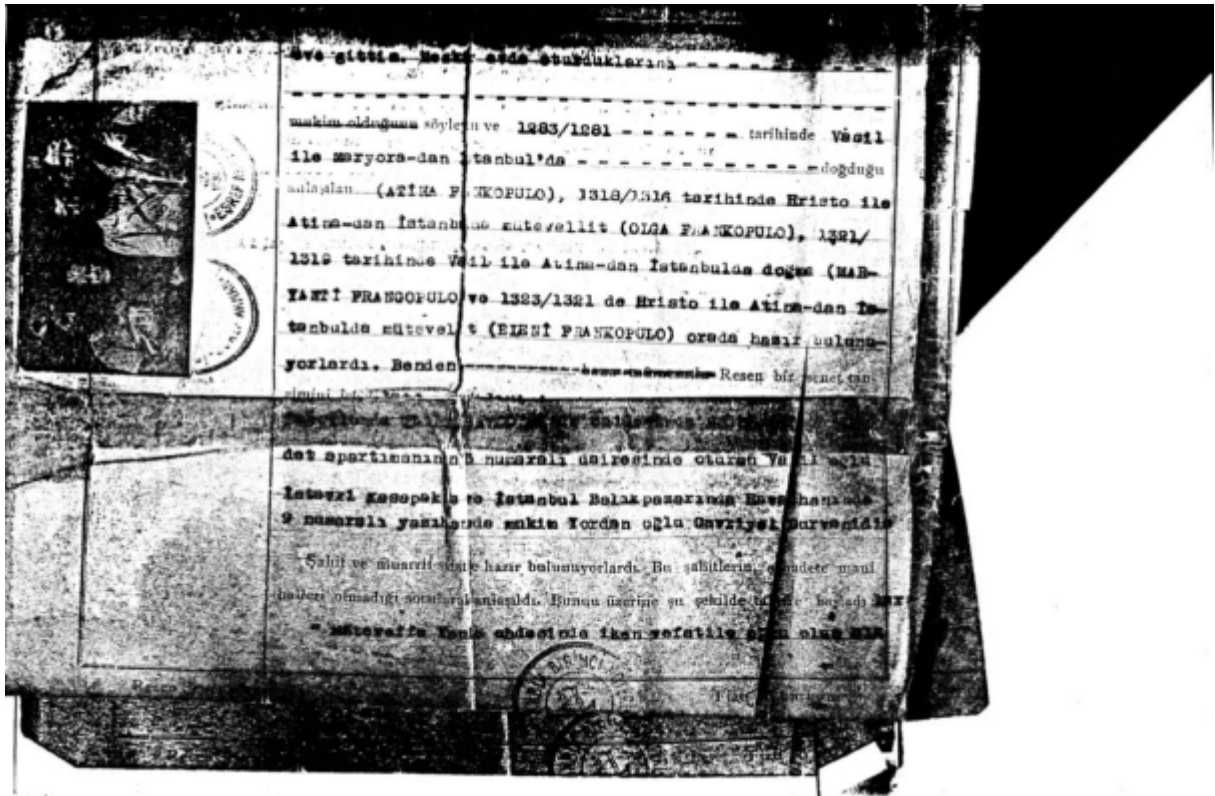
Babam bin dokuz yüz yirmili yıllarının sonuna doğru Paşabahçe İncir köy 'de yaşlı bir hanımdan iki katlı küçük bir ev alır. O tarihlerde daha ziyade ev almak parayı ver evi al şeklinde olurdu. Babam da parayı verir ve evi alır. Çocukları aldığı bu evde dünyaya gelir. Aradan uzunca yıllar geçer yaşlı kadın ölür ve ortaya devlet(Hazine) çıkar ve babamdan ecir misil adı altında. Olay mahkemeye taşınır. Mahkeme safahatında şahitler dinlenir ve mahkeme tamam der bu yer senindir. Bir müddet sonra devlet (Hazine) temyiz eder ve karar bozulur. Birde halk arasında bir tabir vardır 2 şahitle adam asılır diye meğer yanlış bilirmişiz. Bu arada tüm vergileri babam tarafından ödenir. Uzun yıllar

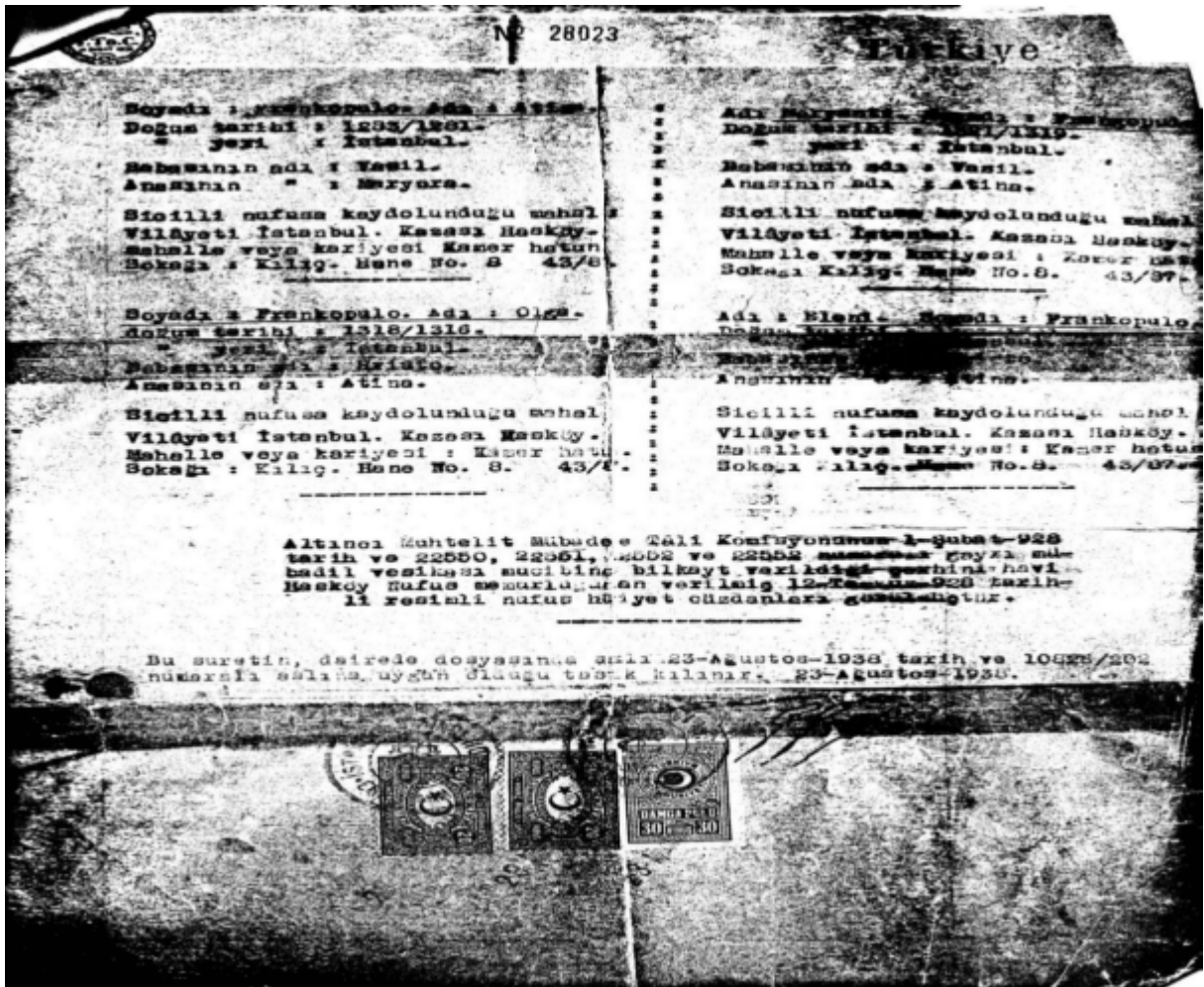
mahkemeler yine devam eder, her defasında karar değişmez yer hazinenindir kararı çıkar.

Uzun yıllar bu serüven devam eder. Daha sonraki yıllarda babama bu iş böyle gitmez 20 30 senedir burada oturuyoruz, vergisini de veriyoruz bari satışını isteyelim deyip babamı defterdarlığa götürüp satış dilekçesi veririz. Aradan yıllar geçer bir cevap gelmez. Bu arada 1957 yılında mahallede yangın çıkar evimiz yanar. Yanan evin yerine kâgir gece kondu şeklinde, elektriği suyu olan yine iki katlı bina yapıyoruz. Hazinenin müfettişleri gelir ve bir rapor tutarlar, raporda evin yerinin yapılan binadan daha kıymetinin az olduğu belirtilir. Bu arada 20 sene vergisi ödenen taşınmazların vergisini ödeyene verileceği kanun hükmünde olsa da bir netice çıkmaz. Babam 1974 yılında vefat eder ve bu zamana kadar değişen bir şey olmaz. Bu arada yöredeki birçok gecekondu tapu alır ama bizim bina ne hikmetse hazinenin malıdır ne yapsan boş. Derdini ancak Marko paşaya anlat hikâyesi.

ADALETİN OLMADIĞI HALLER 2

Yıl 1936 Paşabahçe'deki Rum Kilisesinin arkasındaki fenerli bahçe sokağında bulunan yan yana ikiz evin ikincisi olan üç katlı ahşap bir ev satılığa çıkar. Bu iki ev aynı ada parsel üzerinde bulunmaktadır. Babam evi almaya talip olur. Satılacak evde bir anne ve 2 kızı oturmaktadırlar. Rum olan bu şahıslarla babam 360 lira bedelle satış için anlaşır. Aynı sokakta oturan bir tanıdığımız bayanla İstanbul Eminönü semtindeki 1.noterliğe gidilir. Noterlikte Rum bayanların açık beyanları ile satış gerçekleştirilir. Hatta satış sözleşmesine satıcı Rumların nüfus kaydı ve resimleri de eklenir.

Satıştan bir müddet sonra Rumların Yunanistan'a gittikleri öğreniliyor.

Aradan yıllar geçer; 1957 senesinde bu bölgeden kadastro geçer ve bu evler resmi kayda alınır. Aynı tapu kaydını taşıyan evlerden biri yeni maliki adına kayıt edilirken babamın aldığı ev müracaat etmemesi sebebiyle tapudaki satan Rumların babaları üzerine kayıt edilir. Aradan uzun yıllar geçer babam vefat eder ve bizlerin yani satın alan şahsın çocuklarının karşısına kaysun çıkar. Bu sefer elimizdeki belgeyle mahkemelere başvuruyoruz. Mahkeme bizden veraset belgesi istiyor. İstanbul kazan biz kepçe İstanbul'daki nüfus

müdürlüklerine gidiyoruz En sonunda Beyoğlu semtindeki nüfus müdürlüğüne gittiğimizde kayıt defterini buluyoruz fakat bizim aradığımız şahısların kayıt sayfası ne yazık ki eski kalemle yazıldığından okunamaz halde. Sebebi ise o tarihlerde sütlücedeki nüfus idaresini sel basmış ve kayıtların bir kısmı okunamaz hale gelmiş olması. Yine açıkta kaldık mı?

Birde Rum kiliselerine başvuruyoruz zira Rumlar vaftiz olduklarında kilise defterlerine kayıt olurmuş. Buradan da bir sonuç elde edemedik. Yine açıkta kaldık mı?

Daha sonra bir mahkeme daha açtık bu sefer hâkim konuya daha titiz davranıp kararını lehimize verdi. Hadi yine temyiz ve kararın bozulması.

Anlayamadığım konu; bir ev satılıyor satan belli alan belli. Tüm kayıtlar devletin elinde. Bunları araştırması gereken devlet sana ara bul diyor. Tamam, arayalım da bu satan insanlar topraktan mı fıskırdı. Mutlaka kayıtlarının olması lazım, bunu bilmesi gerekende, devlet olmaz mı? Ama gel gör ki devlet bu senin işin git ara bul diyerek işin içinden çıkıyor. İşte adaletin kestiği parmak acımaz derler. Öyle bir acıyor ki, acıdığını çeken biliyor.

Sonra nemi oldu dersiniz biz uğraşmaktan bıktık ve elimizdeki kapı anahtarını içeri atıp kapıyı kapattık. Gidene uğurlar olsun deyip, adaletin kestiği parmağın acısıyla kalakaldık.

YİNE BABAMLA İLGİLİ BAŞKA BİR EV HİKÂYESİ

Yıl bin dokuz yüz altmışlar.

Oturduğumuz ev küçük geldiğinden, aile arasında daha büyük bir ev alma düşünülüyordu. Bu sıralarda İncir köyde muhitimizden Mücahit efendinin evinin satılık olduğunu öğrendik. Mücahit efendi cam fabrikasının ustalarındandı söz konusu ev ablası Saadet Hanıma aitti vefatından sonra kardeşinden başka varisi olmadığından mücahit Efendiye kalmıştı. Mücahit Efendinin kendisine ait bir evi daha vardı ve orada oturmaktaydı. Satılığa çıkartılan iki evden büyük olanı zeminin meyilli olması sebebiyle önü açık olduğundan muhteşem bir manzaraya sahipti. Talip olduğumuz bu evler, oturduğumuz eve çok yakın konumdaydı. Oturduğumuz evden seslenme mesafesindeydi. İki evden oluşuyordu, birinci ev üç katlı olup daha büyük ikinci ev ise müstemilat katı görünümündeydi. Evlerin arkasında bahçeleri bulunuyordu. Hatta iki ev arasında bir boşluk bulunuyordu küçük evin kapısı bu boşluğa açılıyordu. Mücahit efendi ile her konuda anlaşılmıştı ve artık iş satış gününe kalmıştı. Bu günlerde bir olay meydana geldi. Olay; Muhitimizin tanınmış şahsiyetlerinden olan Ahmet Bey amcama, kendi ailelerinden bir bayanın kumar oynama sebebiyle borçlandığı ve kendilerine ait İncir köydeki metruk vaziyetteki iki katlı yalıyı satacağını ve satılması konusunda aracı

olmasını söyler. Amcam da bunu biraderime iletir. Bizim birader de hemen evimize gelip daha önce sözleştiğimiz evi almak için saklanan parayı alır ve bu yalıyı alır. Evimizde biriktirilen para aynalı konsolumuzun çekmecesinde muhafaza edilirdi. Kilidi ve anahtarı yoktu. Bu paradan sadece babamın ve annemin haberiyle para çıkışı olurdu. Bizim birader kimseye haber vermeden bu parayı almıştı. Bu arada annem biradere karşı çok toleranslıydı ve birader onun bu toleransını kötüye kullanmıştı. Tüm aile ev alındı diye sevinirken bir müddet sonra biraderin, tüm ailenin parasıyla aldığı bu yalıyı meğer kendi üzerine kayıt ettirdiğini öğrendik. Bu arada her şey normal gibi hayat devam ediyordu. Hatta babam evin ufak tamiratlarını bile yaptı. İçinde oturan kiracılarda vardı. Bu arada birader babamın yanında yeni işi olan buz bayiliği işinde çalışıyordu. Daha sonra bu yalı tarihi eser sebebiyle baştan aşağı yenilendi. Bu yenilemeyi yalının sahibi olan bizim birader yaptırmıştı. Birader bu evi aldıktan sonra daha da cesaretlendi ve babamla devamlı kavga ederek onun işini bırakmasına kadar vardırırdı. Artık tüm babamın malının mülkünün tek sahibi olmuştu. Babamın önce balıkçılık sonra da buzculuk yaptığı on beş tonluk motor, kendi elleriyle yaptığı ve kancabaş denilen kayık ile balıkçılıkta kullanılan balık ağları ve diğer malzemelerin tasarrufu artık ona geçmişti. Motor kanun gereği İstanbul limanına kayıt ettirilmişti. Daha sonraki yıllarda bu motoru yalancı şahitle batmış olarak gösterip başka limana

kaydettirmişti. Tüm malı mülkü elinden alınan babam son günlerine kadar biraderin insafına kalan ev harçlığının içinden kendisine verilen küçük bir parayla kahvehane giderini karşılayacak hale düşmüştü. Bu arada babamın evinde yani hazineye ait evde otururken kendi yalısının iki bölümünü kiraya verip cadde üzerindeki dükkânlarının da kirasını almaktaydı. Birader sayesinde bizler yani diğer kardeşler de yine havamızı almış olduk.

BABAMIN YAPTIRDIĞI MOTOR

Bulunduğumuz bölgede Kıyı balıkçılığının yerine, motorla daha uzaklara giderek daha çok balık tutma ve daha çok para kazanma isteği belirmişti. Muhitimizde motoru olan 3-4 kişi vardı.

Motor: balık tutmak yâda nakliye işlerinde kullanılan araçlardı. Ahşap bir tekne içine bir motor monte edilerek çalışırdı. On beş yâda yirmi metre boyunda 15-20 ton kapasitesindeydiler. Daha büyüklerine çektirme, daha da büyüklerine gemi denirdi. Gemiler önceleri ahşaptan yapılıırken daha sonra metalden yapılmaya başlanmıştır. Bu deniz araçları Karadeniz bölgesi kıyılarındaki İnebolu-Kuruca şile ormanlarının ormanlık alanlarının deniz kıyıları ile birleştiği alanlarda yapılırlardı.

Babamda 1950 yıllarında, Bartın ilinin şimdilerde ilçe olan Kuruca şile kasabasına giderek

bu yolculuğa başlamış oldu. Elindeki kısıtlı parayla yanına tayfası Ali'yi de alıp Uzun meşakkatli kara yoluyla Kuruca şileye gider. Ali; kimsesi olmayan öksüz bir delikanlıydı. Babamın yanında ve onun himayesinde geçimini sağlardı. Sadık bir tayfaydı. Orada tekneyi yapacak ustalarla anlaşp motoru yaptırmaya başlarlar. Motorun yapımı sürerken yapıcı ustalar devamlı babamdan, avans mahiyetinde paralar alırlar. Bu ödemeler öyle bir hal alır ki, neredeyse motor yapımı bitmeden tüm paralarını almış olurlar. Konuşulan yapım ücreti çoktan aşılmıştır. Yapım sonuna gelindiğinde daha çok para isterler. Babamın parası tükenmiştir; Tek çare ya oradan motoru almadan ayrılmak, yâda motoru alıp kaçmak. Sonunda tayfa Ali ile motoru alıp kaçmayı göze alırlar. Bir yanda ustalar çalışırken onlarda motoru kalafat etmeye başlarlar.

Kalafat etmek: yapılan motorun denizde su almaması için ek yerlerinin bezir yağlı pamukla tıkanması işlemi.

Kalafat işi tamamlanıp, motorunda yapım işinin sonuna gelinmesiyle bir gece yarısı tekneyi iki kişi denize indirmeleriyle zorlu yolculuğa çıkarlar.

Teknenin içinde sınırlı sayıda yiyecek kuru gıda, su bulunmaktadır. Bir çift kürek ve birde yelken yapmak için kumaşla Kara denizin dalgalarıyla boğuşmaya başlarlar. Bazen kürek çekerek Bazen de denizin ortasında yaptıkları yelkenle günlerce yol aldılar. Bazen bir deniz kıyısına demir atarak kötü

hava şartlarından kurtulmaya çalışırlar bazen de denizin ortasında yağmurlarla ıslanırlar. Denizden yapılan bu yolculuk kıyıları takip ederek sırasıyla Kurucaşile- Bartın Amasra-Zonguldak-Ereğli -Alaplı-Akçakoca şile-Kavaklardan İstanbul boğazına giriş. Uzun ve tehlikeli bu deniz yolculuğu günlerce hatta haftalarca sürerek Beykoz Paşabahçe'de son bulur.

Paşabahçe İncir köy iskelesine yanaşan tekneyi sahilde toplanan semt sakinleri ve semt imamı karşılar. Tekne kıyıya, felenk denilen kalaslar üzerinden ırgat yardımıyla çekilirken Semt camisinin imamı bu gelişi Kurandan birkaç ayet okuyarak sonlandırır.

Sonraki günlerde motorun tekrar doğru düzgün kalafatı yapılır. Macunlanıp boyanır. Bundan sonra içerisine makine koymak kalmıştır. Acentelerden yeni makine almak çok pahalı olduğundan elden düşme makine aranır. Sonunda aranan makine Üsküdar'da bulunur. Üsküdar semtine halden sebze meyve taşıyanların çıkma Drot marka Alman makinesi alınır ve yeni tekneye monte edilir. Gerekli işlemlerden sonra tekne denize indirilir. O zamanki motorlar, Makinenin üzerinde bulunan adına kafa denilen yere pürmüs lambasıyla bir müddet ısı verilerek ve makinenin volanı çevrilerek ateşlenmesi sağlanırdı. Volan defalarca çevrildi fakat motor çalışmadı. Makine çalışmayınca cam fabrikasındaki makine ustaları çağrıldı, onların makineyi söküp

**yanan makine yataklarını, segmanlarını
yenilemesiyle motor çalışmaya başladı.**

**Sonunda muhitimizdeki motorların
arasına bir yenisi eklenmiş oldu.**

BOĞAZDA BUZ BAYİLİĞİ

Babam motoru yaptırdıktan sonra uzak bölgelerde balık avlamaya devam eder. Bu arada semtimiz denizlerinde de balık akınları sebebiyle çok balık tutulur. Bu balık tutma yöntemi daha ziyade kancabaş denilen dört çift kürekli kayıkla yapılırdı. Kayığa balık ağları istiflenir, ağların bağlı olduğu ipin bir ucu sahile bırakılır ve denize yarım ay şeklinde kayıkla yayılı. Ağlar yayıldıktan sonra kıyıya yanaşan kayıktan ağlara bağlı ip kıyıya çıkartılarak çekilmeye başlanılır. Önce bırakılan ip ile son bırakılan ip arası takribi elli metre mesafededir. Her iki ipi dört bir

yanda dört bir yanda sekiz kişi çekerek tüm ağlar kıyıda toplanır. Bu işlem yapılırken iplerin uçları birleştirilir ve ağların içindeki balıklar orta kısımdaki ağ torbasına dolar. Toplanan balıklar ahşap leğen şeklindeki ve adına çavela denilen sepetler doldurularak satışa hazır hale gelir. Çavela İtalyanca bir kelimedir ve sepet anlamına gelir.

Balık tutma mevsimi bittiğinde, balıkçılar eğer motorları varsa nakliye gibi işler yaparlardı.

Eski yıllarda buz yaz aylarının vazgeçilmeziydi. Zira o zamanlarda buzdolapları ve dondurucular yaygın olmadığından buz, dondurma yapımı yiyeceklerin muhafazası gibi işlerde kullanılırdı.

Buzu İstanbul Belediyesinin sütlüce semtindeki fabrikası yapmaktaydı. Buzu satmak için önce bayiliğin alınması gerekiyordu.

Paşabahçe'de buz bayiliği olan, Aslı reis adında bir kişi bulunuyordu. Bayiliği bıraktığında bu işi babama devretti.

Buz bayiliği: Beykoz Paşabahçe, Çubuklu, Kanlıca, Hisar, Kandilli Rumeli yakasında Yeni köyü kapsıyordu.

Motorun içi, babam tarafından çinko ile kaplatılarak buzculuğa başlanmış oldu. Babam bu işi biraderimle beraber yapıyordu. Her gün sabah beşte kalkılıp motorla iskeleden hareketle sırayla iskelelere uğranılıp kalıp buzlar dondurmacılara

dağıtılıyordu. Bu arada Beykoz iskelesi yanındaki, Yeni köy, Kanlıca içkili gazinolarına da uğranılarak buz dağıtımı yapılıyordu.

Dağıtım işi bittikten sonra, sıra en zoruna geliyordu. Sütlücedeki buz fabrikasına gidene kadar; motorun ambarındaki, içine buz konan ıslak talaşlar çuvala doldurulup denize atılıyordu. Sonra Karaköy rıhtımına yanaşıp oradan tuz ve dondurma külahı alınıyordu. Balat semtindeki hızar atölyelerinden yeni talaşlar alınıyordu. Alınan talaşlar motorun ambarına dolduruluyordu. Karşı yakadaki sütlüceye gidip, fabrikadan üç yüz kalıp buz alınıp Paşabahçe'ye dönülüyordu. Üç yüz kalıp buz üç günlüktü, üçüncü günde yine aynı işler tekrarlanıyordu. Çok zor bir iş olmasına karşın, yarı yarıya da karlı bir işti.

Babamla biraderim devamlı kavga ediyordu. Ve babam sonunda dayanamayıp işi bıraktı. Bu biraderin işine gelmişti artık işin tek hâkimi oydu. Bu arada ben liseye gidiyordum. Daha buzculuğa başlamadan balık avlama yıllarında ara sıra beni de balığa götürüyorlardı. Balığa gitmek için gece saat dörtte hareket ediliyordu. Bir defasında mevsim Şubat ayıydı. O gece muhitimizin kışlık sinemasına ablamla gitmiştik. Sinema dokuzda başlamış on birde bitmişti, eve gelip yatışımız on iki olmuştu. Gece karanlığında biraderin bağırmasıyla uyandım. Biraderle aynı odada uyuyorduk, onun kalkışını duymamıştım. Uyku sersemliği ile iki katlı evimizin alt katındaki sesleri duyuyordum. Birader kalk diye bağıyor, babam bırak uyusun diyordu. Ben hemen

kalkarak işte giyilen elbiseleri giydim ve okul kıyafetlerini de yanıma alarak motora gittim. Okul kıyafetlerini makine bölümüne astım. Motorun öndeki burun kısmına uzandım, uykuya dalmışım. Birden gürültüyle kendimi denizin derinliklerinde buldum ve irkilerek su yüzeyine çıkmayı başardım ve yanımdan geçmekte olan bir teknenin yanındaki lastiklere tutunarak sürüklenmeye başladım. Bir müddet gittikten sonra tutunduğum teknenin üstünden bir ses duydum "Kaptan bir çocuk bağılıyor " diye. Tekneyi durdurdular ve beni teknenin içine aldılar ve Karaköy rıhtımına gittik. Ben soğuktan donuyordum yerlerde kar vardı ve çok soğuktu, bende ıslaktım. Kıyıya yanaştıktan bir müddet sonra karşıdan büyük bir balıkçı teknesi bize yanaştı ve beni aldıkları gibi kendi teknelerinin makine dairelerine götürüp üstümdeki giysileri çıkartıp kuru elbise giydirdiler. Meğerse beni denizde aramışlar bulamayınca da Çok sinirlenmişler, gidip vurup kaçanlara hadlerine bildirelim diyerek gelmişler. Bir süre tekneye vuran adamlara bağırdıktan sonra oradan uzaklaşıp kendi motorumuzun olduğu yere geldik. Beni kendi motorumuza teslim ettiler. Babam ağlayarak bana sarıldı ve balık ağıları çekildikten sonra Paşabahçe'ye hareket ettik. Sonradan öğrendim ki bizim motor Paşabahçe'den Kabataş Kızkulesi açıklarına gelmiş ve ağıları denize atıp denizin ortasında balıkların ağlara vurmasını beklemeye başlamışlar. Tam bu bekleyiş anında karşıdan gelen tekel fabrikasına ait saçtan yapılı tekne bize çarpmış. Bende

motorumuzun en öndeki uç noktasından çarpmayla meydan gelen sarsıntıyla iki motor arasından denize düşmüşüm.

Motor Paşabahçe İncir köy iskelesine yanaştıktan sonra evimize gittik ve diğer aile üyeleri durumu öğrendiler. Annem olaya çok kızmıştı. Sabah olmuştu, olayı duyan mahalle sakinleri ve akrabalar bizim eve doluştu. Kurşunlar döküldü ve bu olay böylece sonlanmış oldu. İleriki günlerde beni gören pipo İsmail lakaplı motorumuzun tayfası bana "Sen bedavadan yaşıyorsun " diyerek söylenirdi. O günden sonra beni denize götürmediler.

Şimdi gelelim buzculuk hikâyemize; Babam buzculuk işinden ayrıldıktan sonra mevsim yazdı. Okul da olmadığından birader beni yanında çalışmam için götürmeye başladı. Birkaç gün işe devam ettikten sonra yapılan işleri öğrendim. Bir gün dondurmacılara buz vermek için Beykoz girişindeki su iskelesine yanaştık. Dondurmacılar sırayla buzlarını alırken iskelenin üstündeki iyi giyimli bir adam seslenerek "Motorun sahibi kim" dedi bende bu sözü duymayan biraderi çağırdım. Birader ambarda buz çıkarıyordu. Ambardan çıktı ve motorun içinden adama "ne istiyorsun" dedi. Adamda biradere "Seninle ortak olmak istiyorum " demez mi. Ortalık karıştı, bizim birader bir hışımla iskeleye fırladığı gibi adamı yakasından tuttuğu gibi denize atmak isterken araya dondurmacılar girdi ve adamı elinden aldılar. Adamın koşarak bir kaçması vardı ki görmeye değer. Sonradan bizimki " Adama bak ya işimde gözü varmış

"diyerek söylenmişti. Bu olay 1960 askeri müdahalesinden sonraki birkaç yıl sonrasında olmuştu ve bu adam emekli albaymış.

Sonraki günlerde biz yine buzculuğa devam ediyorduk. Haftada üç gün buz almaya sütlüceye giderken, tüm ambardaki ıslak talaşları denize atmak görevi bende idi. Son derece yorucu bir işti. Önce ambarda ıslak talaşları çuvala doldur sonra motorun üst güvertesine çıkart oradan denize boşalt. Bu işlem insanı bunaltıyordu az buz bir iş değildi. 15 tonluk motorun ambarındaki ıslak talaştan bahsediyorum. Ben bu işleri yaparken birader motorun dümenini kullanıyordu ve ara sırada bana bağırarak çabuk ol diye talimat veriyordu. Canıma tak etmişti ama yapacak bir şey yoktu çalışmaya devam ediyordum.

Bardağı taşıran son hadise ise şöyle; Beykoz sahilinden itibaren buzlar verilmiş, en son Kandilli iskelesindeki müşteriye buz verilecekti. Deniz dalgalıydı. Kandilli iskelesinde, iskeleye ilave bir duba daha vardı. Motor çalışır durumda iskeleye paralel giderken bende otuz kiloluk buzu iskeleye bırakacaktım. Yani kaydırarak atacaktım. Tam iskeleye paralel giderken, iskele motor arası otuz ya da kırk santim arasındaydı. Tam bu sırada bir dalga geldi ve dengemi kaybettim motor da iskeleden dalga sebebiyle ayrılınca buz denize düşmez mi? Birader bana açtı ağzını yumdu gözünü: hakaret, küfür bini bir para.

Artık karar vermiştim bir daha buz işine gitmeyecektim. Paşabahçe'deki iskelemize gelene kadar motorda zor durdum. İskeleye yanaşır yanaşmaz motordan atladım ve bir yandan da bağırmaya başladım. Senin yüzünü şeytan görsün. İşinde batsın, sende bat diye. Doğruca eve gittim. Kimseye bir şey söylemeden birkaç bir şey alarak evi terk ettim. Deniz kıyısındaki yalıda oturan ablama gittim. Eniştem Beykoz vergi dairesinde şefti daha işine gitmemişti durumu onlara anlattım ve bir daha o eve de gitmeyeceğimi söyledim. Okulda bitmişti başka bir yere gideceğimi iş bulursam çalışacağımı ya da askere gideceğimi söyledim. Eniştem kendi evlerinde kalabileceğime beni ikna ettikten sonra orada yaşamaya başladım.

ÖĞRETMENLİK YILLARI

Eniştemin evinde yaşarken eski tabirle beş param bile yoktu. Bir arkadaşım vekil

öğretmenlik için müracaat etmemi söyledi bende müracaat ettim ve Beykoz'daki Ahmet Mithat Efendi ilkokuluna tayin edildim.

Tayin edildiğim bu okulun asli öğretmeni hastalığı sebebiyle raporluydu. Bir seneden fazla bu okulda vekil öğretmenlik yaptım. Daha sonra Beykoz çayırı sonunda, Tokat köy civarındaki Hacı Numan ilkokuluna tayin edildim ve bu okulda da bir yıla yakın görev yaparken, aniden beni Polonez köy civarındaki bir okula tayin ettiler. Tayin sebebim sonradan öğrendiğime göre, Mal müdürünün kızını torpille benim yerime atamışlar ve beni de kadrosu açık olan köye vermişler.

Atandığım köy okulu Beykoz'dan Polonez köye giderken, Elmalı köyünden takriben otuz kilometre uzaktaydı ve adı sidikli dere köyüydü (köyün içinden geçen derenin adını taşıyordu) Polonez köy Beykoz arasında ulaşım köylere giden kamyonlarla, ya da Polonez köyün kendi vasıtalarıyla oluyordu. Köyün sadece adı vardı. Bir muhtarı ve muhtarlığı dahi yoktu.

Bir kamyon arkasında bu köye ilk seyahatimi yapıyordum. Beykoz'dan ormanların arasından önce Elmalı köyüne sonra yine ormanlık alan içinden tayin edildiğim köye geldim. Her taraf ormanlık, kamyoncuya okulu sordum, bana "Ormanın içinden aşağıya in dereyi geç bayırın üstünde " dediler. Bu tarifle okulu buldum Allahtan dere bir metre yoktu ve üzerinden atlayarak geçtim. Okul denilen yapı tek katlı bir gecekondur şeklindeydi. Önünde ağaç bir bayrak direği bulunuyordu. Kapıyı açtım ve içeri girdim, içeride kırık dökük bir masa dört beş tane sıra bulunuyordu. Masada oturan arkadaş ayağa kalktı ve " Hoş geldin " dedi. Ispartalı olan okulun müdürü ile bir müddet sohbet ettik. Sıralarda oturan öğrencilerin sayısı on beş civarındaydı. Okulun içinin zemini topraktı ve ortada bir odun sobası vardı. Müdür olan öğretmen arkadaşla anlaştık o sabah birinci sınıfla üçüncü sınıfları, bende dördüncü ve beşinci sınıfları okutacaktım. o gün müdür arkadaş beni bekledi ve akşam beraberce Beykoz'a döndük. Mevsim ilkbahar olduğu için tabiat çok güzeldi ama bunun birde kışı vardı. Birkaç gün devam ettik sonraki günlerde yağmur başladı. Ben öğlene doğru okula gitmek için Beykoz'a geldim ve Polonez köye giden araçların geçtiği yol kenarındaki kahvehaneye girdim. Müdür arkadaş bir masada oturuyordu. Bana "Yağmur yağınca vasıta bulunmuyor, onun için burada bekleyeceğiz "dedi. Bende İlçe Milli eğitime haber vermeyecek miyiz dediğimde "Onlarda biliyor

durumu" dedi. Yapacak bir şey yoktu bir müddet bekledik ve evimize döndük

Havanın iyi olduğu günlerde okula gidiyor kötü olan yada vasıta bulamadığımız günlerde gidemiyorduk. Bunun sebebi biz değildik. Dağın başına derme çatma okul açanlar, buraya nasıl gelinir diye düşünmemişlerdi. Toplamda on, on beş haneli ıssız ve yolu olmayan bu yere okul açmayı kim akıl etmişti acaba diye düşünmüştüm. Sonradan öğrendiğime göre buraya Anadolu'nun köylerinden bir takım insanlar gelmişler ve Hazineye ait bu ormanlık alana gecekondur şeklinde evlerini yapmışlar. Siyasi sebeplerle buraya son derece kötü şartlardaki okulu da kendileri yaparak öğretmen tayinlerini yaptırtmışlar.

Bir gün okulda derse devam ederken bir adam geldi ve bana birisinin beni yol üzerinde beklediğini söyledi. Şaşırmıştım, böyle ıssız bir yerde beni kim arayabilirdi diye düşündüm. Telaş ve aceleyle yola gittim. Güzel bir arabadan benim birader çıkmaz mı? Beni görünce "Annen hastanede seni istiyor" dedi. Arabasına binip Beykoz'a oradan da Paşabahçe'deki hastane ye geldik. Tüm yol boyunca hiç konuşmadık. Birader önde ben arkada annemin kaldığı odaya girdik. Annem baygın halde yatıyor başında da ablam bekliyordu. Beni karşısında gören annem ağlamaya başladı, bu arada biradere de nefretle bakıyordu. Benim evden ayrılışıma çok üzölmüş ve beyin kanaması geçirmiş. Konuşamıyordu sadece gözleri açık boş bakıyordu. Hislerini bazen

ağlayarak bazen de bakışlarıyla ifade ediyordu. Aradan bir ay geçtikten sonra annemi kaybetmiştim. Annem öldüğünde elli dört yaşındaydı.

Bir gün yine hava yağmurluydu, okula gitmek için evden çıktım ve Beykoz'a geldim. Bir müddet bekledikten sonra Elmalı köyüne giden bir kamyonu binerek Elmalı köyüne gittim. Okul yolun üzerindeydi, bizim okuldan bir nebze iyi durumdaydı. Okulun kapısına geldiğimde okulun öğretmenini gördüm beni görür görmez "müfettiş geldi, çok sinirli sizi soruyor." dedi. Hemen tek odalı okulun içine girdim. Müfettişe kendimi tanıttım. Bana hitaben " Nerde o müdür olacak adam ." dedi, arkasından bir küfür etmediği sözlerle işi vatan hainliğine kadar sürdürdü. Bu sözleri hak etmiyordum bende kendisine durumu izah ettim, sonunda ilçe milli eğitim müdürlüne gitmemi söyledi bende oradan ayrıldım.

Sonraki gün İlçe milli eğitim müdürlüğüne gittim bana müfettiş kararıyla işime son verildiğini söylediler.

Bir müddet sonra bizim okulun bulunduğu bölgeye İstanbul Milli Eğitim müdürü Halis Kurtça teftişe çıkınca bizim okulu görmüş ve hemen talimat vererek buranın derhal kapatılmasını istemiş. Oradaki kişilerin anlattıklarına göre Milli Eğitim Müdürü "Burada böyle iptidai, yolu olmayan yere okul yapılır mı "diye söylenmiş.

Yıllar sonra Beykoz'a Kavacık 'dan açılan yeni yoldan geçerken ne gördüm dersiniz : Bizim sidikli köyün adı şirin dere köyü olmuş. Orman ya da hazine bakanlığına ait olan yerlerin üzerine muhteşem villalar yapılmış. Bu kadar güzel villaların yapıldığı yerde güzel bir okul da yapılmıştır her halde.

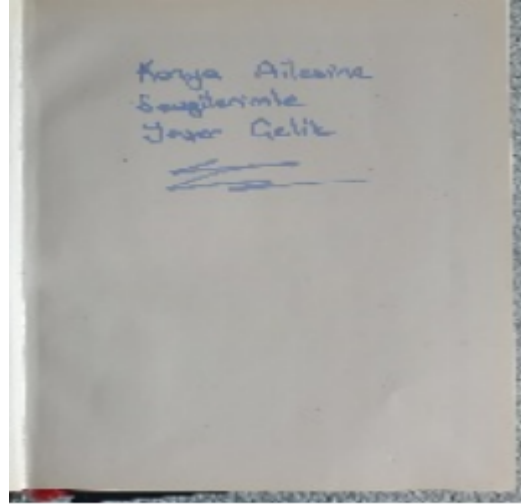
Sonra ne oldu dersenez; öğretmen olarak atandığım okuldan, atıldıktan bir müddet sonra askere gittim ve iki yıllık öğretmenliğe son vermiş oldum.

Öğretmenlik mesleğinin ne kadar kutsal olduğunu bu göreve atandıktan sonra öğrenmiş oldum. Başarılı öğretmen olmak, sadece önündeki müfredatı öğrencilere öğretmekten ibaret olmadığını çok önceden öğrenmiştim. Lise yıllarında Biyoloji öğretmenimiz Halit Ağva bizlere yani öğrencilerine müfredat dışında hayat dersleri de vermişti. Örneğin: Tuvaletin nasıl kullanılacağını, ceketteki poşet cebinin ne işe yaradığını, sağlıklı beslenmek için, nelerin daha çok tüketileceğini, bizlere anlatmıştı. Yine bir gün ders esnasında talebelere bir soru sormuştu; bilmediğiniz bir yere gittiğinizde cebinizde tabanca mı taşırsınız yoksa kalem mi? diye. Bazı talebeler tabanca demişlerdi ama bu doğru cevap değildi. Zira bilmediğiniz bir yerde karşılaşacağınız insanlara derdinizi en iyi şekilde kalemle anlatabileceğiniz doğru cevaptı. Zaten biyolojinin anlamı hayat bilgisi olduğundan öğretmen bize hayatta karşılaşacağımız bilgileri de veriyordu. Bir başka örnek de: ilkokuldayken öğretmen dersleri

anlatıyordu ama biz öğrenciler anlamıyorduk. Öğretmen öz verili olmadığı için, öğretmenliği iş olarak gördüğünden talebelerin anlaması ya da anlamaması onun için önemli değildi. O sadece zamanın geçmesi için öğretmenlik yapıyordu. Hatta ben okulumuzun adını yıllar sonra öğrenmiştim. Zira ilkokula başladığımız okul cumhuriyet yıllarında kurulmuş ve otuz dokuzuncu ilkokul adını almış olmasına rağmen talebeler semtin adıyla öğrenmişti. İşte yanlışlık buradaydı, hâlbuki öğretmen cumhuriyetin öğretmeni olmasına rağmen talebelerine okulun adını bile öğretememişti. Öğretmenlerin almış oldukları aylık maaşları 1950 yıllarından sonra geçimlerine yetecek düzeyde olmadığından, öğretmenler her devirde mağdur olmuşlar ve bu onların çalışma hayatlarını etkilemişti. 1960 yıllarında Haydarpaşa lisesinde talebelik yaparken, öğretmenim Halit Ağva bana her aybaşında bir altın verip Sirkeci semtinde yine talebesi olan birine götürüp bozdurur ve parayı öğretmenime teslim ederdim. Öğretmenim o devirde kirada oturmaktaydı ve eşi de Çamlıca kız lisesinde öğretmenlik yapmasına rağmen yine de geçinemediğinden, daha önceden biriktirdiği altınlarla geçimine katkı sağlayabiliyordu. Şimdi düşünüyorum da Ata Türkümüz daha uzun yıllar yaşasaydı, bu ülke çok daha ileriye gitmiş öğretmenleri de refah içinde yaşıyor olurlardı.

PAŞABAĞÇE CAM FABRİKASI VURGUNU

1991 Yılında emekli olmuşum. 2000 yıllarında her yıl olduğu gibi yazları İstanbul'da kalıyordum. Eşimin çok yakın olduğu Sermin adındaki bayan ve eşiyle ailece görüşüyorduk. Sermin hanımın eşi Yaşar Çelik, Çelik nakliyat şirketinin sahibiydi. Bolu-Geredeliydi. Memleketine birçok hayır işleri de yapmıştı. Aşağıda gösterilen yaşar Çelik'in hayatının anlatıldığı kitabı ve imzalı gönderi notu

Her İstanbul'a geldiğimizde bir kere biz bir kere onlarla akşam yemeği yiyorduk. Bu sefer sıra bize gelmişti. Emeklisi olduğum derneğin, Fenerbahçe'de deniz kıyısındaki tesisinde buluştuk. Yemek esnasında misafirimizin eşi Yaşar Bey " Burası çok güzel bir yer ve bizim eve de çok yakın ara sıra buraya gelmek mümkün mü? " diye sordular. Bende kendisine buranın müdürü arkadaşımız kendisine söylerim dedim. Yaşar bey Bana " yahu benim tanıdığım da var, ona da söyleyebilirim " deyince kim olduğunu sordum. Bana " Cam fabrikası genel müdürü Adnan Bey" dedi.

Yaşar bey iki ayrı şirketinde birinde 30 tır diğerinde 20 tır ile nakliye işleri yapıyordu. Şirketler Cam Fabrikasının mallarını yurt dışına taşıyordu.

Yaşar beye senin torpilin çok kuvvetliymiş dedim. Yaşar bey de bana aralarındaki ilişkiyi anlatmaya başladı.

"Müdür Adnan beyle bu aralar başka işler yapacağız. Benim şirketimin birini parada anlaştık ve hukuki süreci başlattık, ona satıyorum." Bende kendisine bu para ne kadar diye sorduğumda, aldığım cevap karşısında şaşkına döndüm. Söylediği para çok yüksekti ve milyonlarca mark tutarındaydı. Sonraki günlerde bunu düşünmeye başladım. Bir firmanın genel müdürü bu kadar yüksek parayı nasıl bulabilirdi. Adı geçen fabrika mensubu olduğum kurumun iştiraki durumundaydı. Durumu derneğimize iletmeye kara verdim. Yönetim kurulundaki bir

arkadaşıma konuyu açtım. Bana “Böyle şey olmaz, sen yanlış anlamışsındır” demez mi İstanbul’dan döndükten sonra konuyu basına aktarmayı düşündüm ve aklıma gazeteci Uğur Dünder geldi. Kendisini tanıyordum daha önceleri çalıştığım bankada ben krediler servisinde Uğur Dünder istihbarat servisinde memurdu. İş değiştirdikten sonra yeni çalıştığım bankanın şubelerinden birinde şef görevindeyken karşılaşp konuşmuştum. Çok fazla samimiyetim yoktu. Daha sonra çalıştığım bankanın müdürü Uğur Dünder’in eniştesiydi ve ara sıra müdürümüzün yanına gelip gidiyordu.

Ben emekli olduktan sonra bulunduğum şehirde emekli derneğimizin şubesini kurdum. Dernek merkezinin yönetim kurulunda benim eski müdürüm ve Uğur Dünder’in eniştesi yönetim kurulu başkan yardımcısıydı. Şubenin kuruluşunda bana çok yardım etmişti. O zamanlar cep telefonu yok, sabit telefondan kendisini aradım ve cam fabrikasındaki olayı aynen anlattım ve Uğur Dünder’a iletmesini rica ettim. Bana "Uğur Dünder'a gerek yok, ben hallederim" dedi bende kendisine ağabey bu konu seni aşar dediysem de bana "sen merak etme bekle" dedi.

Aradan aylar geçiyor bir haber çıkmıyordu. Sonraki günlerde Hürriyet gazetesinde cam fabrikasında soygun diye manşet çıktı. Konu mahkemelere intikal etti. Genel müdür emekliliği geldiği için emekli edilmişti. Sonra nemi oldu dersiniz. Hiçbir şey olmadı. Malum şahıs ağır cezada

yargılandı bir şey çıkmadı. Yaşar Çelik beyden satın aldığı Çelik Ay şirketi cam fabrikasının mallarını yurt dışına nakletmeye devam ediyordu. Meğerse satın alınan şirketleri oğlu adına almış olduğunu öğreniyorum.

Düşünüyorum: da bir insan çalışma hayatı boyunca birikimleriyle böyle bir yatırım nasıl yapabilir. Böyle olmadı ise ya piyango biletime büyük ikramiye çıktı ya da aileden gelen büyük mal varlığına sahipti. Aileden gelen mal varlığı olsa bile bir bankaya memur olarak girmesi söz konusu olabilir mi?

Bu şirketlerin satıldığından bir yıl sonra Yaşar Çelik beylerle yemeğe çıkmıştık ve orada kendisine parasını alıp almadığını sordum. Bana "Yahu kardeşim adam ne çok yemiş şimdi bana hesap soruyorlar. Haftada bir fabrikanın genel merkezine çağırıyorlar, ben malımı satmışım, sen adamını araştır bu parayı nerden buldun diye". Bu arada Yaşar Bey satışın Adnan beyin oğlu adına yapıldığını ve paranın bir kısmını verilmesi gereken zamandan çok sonra alabildiğini anlattı.

Bu konu ile ilgili, basında çıkan haberlerden bazıları ise aşağıda görüldüğü gibidir.

Adnan Çağlayan'ın izi Gürcistan'da da çıktı

Serpil YILMAZ

Adnan Çağlayan aradı ve ilk sözü, Şişe Cam yöneticilerine tanınan haklar oldu.

Çağlayan daha önce yazdığım gibi, Şişe Cam Genel Müdürlüğü döneminde kızı Pınar'a mümessillik şirketi kurmuş, oğlu Mustafa'ya da 30 tır ve ofis ile birlikte Çelik Ay Nakliyat firmasını satın almıştı.

Bu iki firma Şişe Cam Grubu'na iş yapıyor.

Çağlayan, "Şişe Cam yönetmeliğine göre ben bile şirketimle iş yapan bir firma kurabilirim. Bu camianın yöneticileri; Şahap Koca topçu, Cahit Koca Ömer ve Osman Nuri Torun'un oğullarının da Şişe Cam ile iş yapan şirketleri vardı. Onları da yazın?" diyor.

Ne oldu şimdi, yazdık işte.

İş ahlakı temize mi çıktı?

Çağlayan'ın dileği

Kendisini niye kızı adına şirket kurmasının yanlış olduğu konusunda biraz daha aydınlatayım.

Emtaş Mümessilliğini Pınar'a geçiren hammadde üreticisi Alman firması Kömmerling, olayı yetkili firmaya şöyle duyuruyor:

"... Adnan Çağlayan kendi oğlu Mustafa ile ticaret

yapıp yapmayacağımıza dair bu soruyu yöneltmişti. Bunun üzerine uzun süre düşündük ve her şeyden önce Adnan Çağlayan tarafından sağlanan imkânları dikkate aldık. Şayet biz bu dileği reddetmiş olsaydık, onun grup içindeki etkisini geçerli kılacak ve üretici olarak Kömmerling'i diskalifiye etmiş olacaktık... Söylediğimiz gibi, bu "dilek" Adnan Çağlayan'a ait bir dilekti."

Neymiş: Adnan Çağlayan, dilekte bulunmuş. Yani oğlu kendi bilgi ve becerisine güvenerek babasının yönetici olduğu şirketinden iş kotarmamış. Babasının nüfusunun üzerine oturmuş. Bunu hangi yönetmelik öngörüyorsa, aferin!.

Çağlayan bir noktaya daha açıklık getiriyor: "Ben Şişe Cam Genel Müdürüydüm. Soruşturma Cengiz Soy Fidan'ın Genel Müdürü olduğu Cam Pazarlamada. Oraya müdür bile atayacak yetkiye sahip değilim. Her şirketin yönetimi ayrı"

Çalışanlar açıklıyor:

"Çağlayan'ın haberi olmadan Soy fidan nefes bile alamaz."

Hadi Çağlayan çalışanlara kulak asmaz, ben dünkü gelişmeyi aktarayım.

Dün Mali Polis Şişe Cam'ın muhasebesinin kapısına dayandı. Polisler, Şişe Cam'dan ithalat yapmak üzere kurulduğu belirlenen Gürcistan'daki Starline adlı bir şirket ile ilişkisini soruyor. Edinilen bilgiye göre şirket düzmece bir faaliyetle halkı dolandırıyor.

Çağlayan Gürcistan ile ilgili de bilgi sahibi değildir bence...

Korukçu yaptı

Çağlayan ihbarda bulunuyor. Ağabey - kardeş gibi olduğu Türkiye İş Bankası eski Genel Müdürü Ünal Korukçu ile ilgili hem de.

Çağlayan, Naylon fatura işi, 1995 yılında Korukçu zamanında İstanbul Şirketler Grubu tarafından 3 ay yapılabildi. Arkadaşlar olayı fark edip, durdurdular" diyor.

Yazılarımdan alınanlardan birisi de Cam Elyap Sanayi Genel Müdürü Melike Ilgın. Ilgın, 1994 yılından beri Cam Elyaf Genel Müdürü olduğunu belirtiyor. Evet, öyle. Arkadaşları, 1994 yılından önce, Derya Dış Ticaret'te görevliyken, nakliye işlerinin içinde olmasından alınganlık gösteriyorlar. Bir kurumdaki çürüme çalışanları işte böylesine etkiliyor. Dileğim bir an önce bu grupta zan altında kalanların kurtulması, suçluların ortaya çıkması.

YeniSafak.com

Şişe camdan 'den hayali ihracat çıktı...

Adnan Çağlayan'ın Orhan Aslıtürk'ün sahip olduğu ve naylon fatura düzenleyerek vergi kaçırdığı

tespit edilen Barbaros Holding'le de iş yaptığı belgelendi.

12 yıldır sürdürdüğü Şişe cam Genel Müdürlüğü'nden aylar önce ayrılan Adnan Çağlayan'ın oğluna kurduduğu ve Şişe Cam'ın nakliye işlerini yaptırdığı Çelikay Uluslararası Nakliye Şirketi aracılığıyla özellikle tekstil üzerine hayali ihracat yaptığı tespit edildi. Hayali ihracatın Şişe Cam'a bağlı Cam Pazarlama AŞ. Üzerinden yapıldığı belirlenirken, Çağlayan'ın yine Cam Pazarlama üzerinden Şişli eski Belediye Başkanı Gülay Atıg'ın kocası Orhan Aslıtürk'ün sahip olduğu ve daha önce naylon fatura düzenleyerek vergi kaçırdığı tespit edilen Barbaros Holding'le de iş yaptığı saptandı.

Aile şirketi kurdu

Şişe cam eski Genel Müdürü Çağlayan'ın, kuruluşun nakliye işlerini yaptırmak için oğlu Mustafa Çağlayan'a kurduduğu nakliye şirketinin adının Çelikay Uluslararası Nakliye Şirketi olduğu belirlendi. Şirketin ortakları arasında Çağlayan'ın oğlu Mustafa Çağlayan, kızı Pinar Çağlayan, eşi Vecize Çağlayan ve baldızı Müfide Demet Sürmeli olduğu ortaya çıktı. Söz konusu şirketin, İş Bankası'ndan alınan 300 milyar lira kredi ile devralındığı belirlenirken, 30 TIR'ın devralınan şirkete ait olduğu, Akaydın firmasından 10 ve Trans Asya şirketinden de 20 TIR alınarak şirketin büyütüldüğü saptandı.

Aslıtürk-Çağlayan ilişkisi

Bu arada Çağlayan'ın, Şişli eski Belediye Başkanı Gülay Atıg'ın kocası Orhan Aslıtürk'ün sahip olduğu Barbaros Holding'le de iş yaptığı Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları tarafından yapılan inceleme sonucunda ortaya çıktı. Aslıtürk'ün Cam Pazarlama üzerinden tekstil üzerine hayali ihracat yaptığı öne sürüldü.

Murat KELKİTLİOĞLU

Gazete Vatan: Trilyonluk Daireleri Var ama Lojmanda...

Trilyonluk daireleri var ama lojmanda oturuyor

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Baş denetçisi Ethem Çağlayan'ın 3.5 trilyonluk mal varlığı olduğu halde hala kendisine tahsis edilen lojmanda oturduğu ortaya çıktı.

Çağlayan'ın Ankara'nın Dikmen Doğankent Sitesi'nde üç ayrı dairesi olduğu savcılık soruşturmasında ortaya çıkmıştı. Ancak bu dairelerinden yalnızca bir tanesi, Çağlayan adına site yönetiminde kayıtlı. Çağlayan'ın Doğankent Sitesi G Blok 28 numaraları dairesinin ise 1995 yılından beri kiralık olduğu öğrenildi. Dairenin aylık kirası ise 400 milyon.

Gayrimenkul zengini

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın iddianamesinde Çağlayan'ın yalnızca Ankara'da, Dikmen, Bilkent ve Ostim'de 2'şer 3'er dairesi olduğu bildirildi. VATAN Çağlayan'ın ev ve işyerlerini buldu. Çağlayan'ın

gayrimenkullerinin lüks daireler olduğu ve yüksek ücretlere kiralandığı ortaya çıktı. Çağlayan'ın Dikmen'deki bir dairesinin aylık kirası 400 milyon, OSTİM'deki işyerlerinin bir tanesi ise en az 600 milyon liraya kiralanıyor. Bilkent'teki lüks dairelerinden birinin kirası ise en az 800 milyon lira.

Emekliliğine kısa bir süre kalan Çağlayan Ankara'nın Gazi Osmanpaşa Semtinde Hülya Sokak'ta bulunan kamu denetçilerine ait lojmanlarda oturuyor. Lojmana 150 milyon lira kira ödüyor. Trilyonluk mal varlığı ve kira gelirlerine rağmen devletin lojmanından çıkmıyor.

Etem Çağlayan: Kardeşime de çamur atılmıştı ama aklandı

Etem Çağlayan, babasından miras kalan emlakleri olduğunu, Dikmen'de 120 daireli bir apartmanın babasından kaldığını söyledi. Çağlayan, Savcıya verdiği ifadede kardeşi Şişe Cam eski Genel Müdürü Adnan Çağlayan'dan 257 bin dolar borç aldığını açıklamıştı. Çağlayan, Vatan'a yaptığı açıklamada şöyle dedi: "Benim babamdan kalan Emlaklarım var. Dikmen'de 120 daireli bir apartman kalmıştı. Eşimin ailesinden de eşime kalan emlak payları vardı. Bunları satıp değerlendirdik. Ben 39 yıldır müfettişim. Buradan gelen gelirlerim var. Kardeşim Adnan Çağlayan'a da böyle suçlamalar yapılmıştı ancak bir şey çıkmadı. Bizimle uğraşan birileri var."

Etem Çağlayan'ın kardeşi olan Adnan Çağlayan Şişe Cam Genel Müdürlüğü yaptığı dönemde kızı Pınar Çağlayan'a mümessillik şirketi, oğlu Mustafa Çağlayan'a da 30 TIR'dan oluşan bir filoya sahip Çelik Nakliyat firmasını kurdu ve her iki şirket de Şişe Cam'la iş yapıyordu. Çağlayan bu durum gündeme gelince 2000 yılında sessiz sedasız görevinden ayrılmıştı.

**Haber: Şişecam'a Gözaltı Tarih: 9.12.2000... -
Yenisafak.com**

Şişe cam'a gözaltı

Naylon fatura düzenleyerek vergi kaçırdığı tespit edilen Orhan Aslıtürk'ün şirketi Barbaros Holding'le iş yaptığı belgelenen, İş Bankası iştiraklerinden Şişe Cam'la ilgili incelemeler sürüyor. Maliye müfettişleri tarafından yapılan incelemelerde özellikle, Şişe cam topluluğunun dışalımları, dış finansmanı ve bunlarla bağlantılı olarak merkezdeki bazı işlemleri mercek altına alınırken, yaklaşık 3 ay önce Şişe cam Genel Müdürlüğü'nden ayrılan Adnan Çağlayan'ın konuyla ilgili sorumlulukları da soruşturuluyor. Yapılan incelemelerde Şişe Cam'ın dışalımlarda hayali ve paravan şirketler kullandığı tespit edilirken, İngiltere'nin Jersey adasında kurulu Camiş Jersey Ltd. adlı şirketin, bir vergi kaçırma aracı ve yurtdışı ile bağlantılı kuşkulu döviz hareketleri için bir tür paravan firma gibi kullanıldığı saptandı. Oğluna kurdurduğu ve Şişe Cam'ın nakliye işlerini yaptırdığı Çelikay Uluslararası Nakliye şirketi aracılığıyla

özellikle tekstil üzerine hayali ihracat Şişe Cam'a bağlı Cam Pazarlama AŞ. Üzerinden yaptığı belirlenen Adnan Çağlayan döneminin inceleme altına alınan usulsüzlükleri bir bir ortaya çıkarıldı.

DIŞALIM ZARARLARI

Şişe Cam'ın yıllık normal dışalımları, hammadde, kimyasal, yatırım malı ve yedek parça olarak yüzlerce milyon dolar civarında. Yurtdışında, 1984 yılında bu amaçla kurulan ve Şişecam'a olduğu kadar İş Bankası'na da büyük katkılar sağlayan Caminter /Frankfurt 1992 ortasından itibaren, satın alma yönetmeliğine rağmen, devre dışı bırakıldı ve 1995 yazında da kapatıldı. Daha sonra dışalımlar belli bir grubun yakın ilişkiler içinde olduğu Türkiye'deki temsilcilikler üzerinden yapıldı. Bu nedenle Şişe cam büyük zararlara uğratıldı. Bu alımlarda Genel Müdür Adnan Çağlayan ve Genel Müdür Yardımcısı Türkay Ergun birinci derecede rol oynadı. Şişe Cam'ın yabancı firma temsilcileri üzerinden alım yapması, fiyat farkı, ödeme şartları, ülke riski, komisyonlar ve finansman maliyeti olarak en azından yüzde 6 daha pahalı alım sonucunu doğurdu. Sadece 1991-1993 döneminde temsilciler üzerinden yapılan bazı alımlarda Şişe Cam'ın kaybının 7.654 milyon mark olduğu hesaplandı.

Hayali ve paravan firmalardan, üretici değil sadece aracı olan şirketlerden ve şahıs işletmelerinden dışalım yapıldı. Bu şirketler arasında Kosan İnt., World Cham, Chpo Ardel, Crosmill gibi

şirketler yer aldı. Bu tür şirketlerin Şişe Cam'da bazı kimselerle yakın ilişkileri mevcut. Bu konuda yalnızca 2 şirketle ilgili sınırlı incelemelerle belirlenen kayıp 1 milyon markı buldu.

İş Bankası'nın zarar eden iştiraklerinden olan ve Şişe Cam'a devredilen TEZSAN yapay birleşme yoluyla bir vergi azaltma aracı olarak C. Makina ve Kalıp Şti. ile birleştirildi.

Kuşkulu döviz

Bu konuda, şirketin defter kayıtlarında da genelde görülmeyen toplam 3.7 milyon markı aşan kuşkulu döviz hareketinin İş Bankası müfettişlerince incelenmesi istendi ancak Ünal Korukçu döneminde bu incelemeler Genel Müdür'den gelen talimatla önlendi.

İş Bankası'ndan büyük zararlar Şişe Cam'a devredilen MEPA'nın İsviçre'deki Mepinter adlı şirketinden aktarılan 463 bin ve 126 bin İsviçre Frangı tutarındaki döviz, bazı şirket hesaplarından dolaştırılarak gider gösterilmek suretiyle yok edildi.

1992'de üretimi durdurulan Sinop Cam'ın zararlarını mahsup için, hiç ilgisi olmayan Camtaş adlı pazarlama şirketiyle yapay birleşmeye gidildi. Bu yolla 70 milyar lirayı aşkın zarar mahsup edildi ve Camtaş o ölçüde eksik vergi ödedi.

Tabela firma üzerinden iş l Şişe cam'ın İngiltere'nin Jersey adasında kurulu Camiş Jersey Ltd. adlı şirketi, bir vergi kaçırma aracı ve yurtdışı ile

bağlantılı kuşkulu döviz hareketleri için bir tür paravan firma gibi kullanıldı. Bu şirket sadece tabelası ve başlıklı kâğıtlarıyla Jersey'de yer aldı. İdaresi, muhasebesi ve banka hesapları, İş Bankası Yıldız ve Şişli Şubeleri ile Türkiye'de göründü. Dışalımlarda birinci derecede rol aldı.

Bu hikâye; şahidi olduğum bir yolsuzluk hikâyesidir. Neticede elimden geldiği kadarı ile bir olayı aydınlatmak istediysen de kendi kuruluşumdaki insanlara bunu anlatamadım. Neticede olay bir şekilde ortaya çıktı ve adli bir vaka oldu. Ben mensubu olduğum kurumumdan emekli olup maaş alırken bahsedilen zat da aynı şekilde emekli olup maaş almaktadır. Hikâyenin sonu.

KANLICA YAZLIK SİNEMASINDA EN

İYİ DANSÖZ YARIŞMASI

1960 Yıllarında Kanlıca da bir yazlık sinema açılmıştı. Sinemanın sahibi Simavi ailesinden Şefik beydi, Çok güzel bir sinemaydı. Çoğunlukla bu sinemada yabancı filimler oynatılıyordu. Sinema Çubuklu yolu üzerinde caminin karşı çaprazında bulunuyordu. Ben o sıralarda liseyi yeni bitirmiştım. Paşabahçe'de Kültür cemiyetini kuranlardandım. Mevsim yazdı kurduğumuz cemiyete katkı olması için

cam fabrikası sendikası ile sünnet düğünü yapılması için anlaşmıştık. Düğün organizasyonu için Beyoğlu'nda bir organizatrle anlaştık. Organizatör Kanlıca semtinin yerlilerinden Osman beydi. Ben ara sıra organizatöre uğrayıp sanatçıların anlaşma durumlarını takip ediyordum. Organizatör bu arada Kanlıca' da ki sinemada bir etkinlik yapacağını söyledi. Etkinlik bir danszlk yarışmasıydı. Yarışmada bana jüri yeliği teklifinde bulundu. Bende kabul ettim.

Yarışma günü akşamı muhitime çok yakın olan kanlıca' ya sinemaya gittim. Sinemanın perdesinin önündeki yüksek platforma masalar konmuştu ve jüri yeleri olarak masalara oturduk. Benimle beraber yine Kanlıca' da oturan ve tanıdığım bir arkadaşımda jüri üyesiydi. Jüri başkanı o devrin meşhur ses sanatçısı Yıldıırım Gürses'di. Ben hayatımda hiç jüri yeliği yapmamıştım ve nasıl yapılacağı hakkında hiçbir fikrim de yoktu. Neyse yanımdakilerden ne yapacağımızı öğrendikten sonra program başladı.

Saz heyeti almaya başladı ve sırayla Dans edecekler oynamaya başladı. Birinci dansöz 'n oyunu bitince bizlerde önümüzdeki kâğıtlara vereceğimiz oyu yazdık. Bir müddet sonra tüm danszlerin oyunları bitmişti ve bizde oylamayı tamamlamıştık.

Sıra derecelendirmeye gelmişti, jüri başkanı açıklamayı yapar yapmaz ortalık karıştı ve

sandalyeler havada uçuşmaya başladı. Öndeki sıralardan biri avazı çıktığı kadar haksızlık yapıldığını ileri sürüp bağırıyordu. Meğerse seçilemeyen dansözün yakınıymış. Havada uçuşan sandalyelerden biri bulunduğumuz yere düşünce korkarak kaçışmaya başladık. Yıldırım Gürses önde bizler arkasında sahne arkasından kendimizi zor kurtardık. Böylece jüri üyeliğini dayak yemeden bitirmiştik.

ANTALYA'DA KURDUĞUM DERNEK

1991 Yılında emekli olduktan sonra eşimin babasından kalma iki katlı evinin altındaki dükkânlardan birini restore ederek resim galerisi açtım. Resme aşinalığım vardı fakat düz duvara doğru bir çizgi çizecek bile kabiliyetim yoktu. Sadece el becerim vardı. İzmir'de eşimin dayısının kızının büyük bir galerisi vardı, oraya giderek bir hafta gerekli bilgiler edinerek Antalya'ya dönerek işe koyuldum. O tarihlerde Antalya'da resim çerçeve işlerini camcılar yapmaktaydı. Camcılar resimler için alçı çerçeveler kullanıyorlardı. Antalya'da Ben işe başlamadan bir yıl öncesinde, İstanbul'dan gelen Büke bey adındaki mesleği mimarlık olan biri, Toscana adında bir galeri açmıştı. Bu galeri o günün en iyi teknolojilerini kullanarak çok iyi işler yapıyordu. Bölgenin tek galerisiydi ve ikinci galerisini de ben açmıştım. Tanınmış ressamların ve bölgedeki ressamlardan resimler alarak çerçeveleyip sergiledim. İstanbul, Ankara'dan ahşap çerçeveler getirerek ve çerçeve kenarlarına bez paspartu ekleyerek yaptığım işleri sergiliyordum. İşler çok iyiydi, bilhassa yabancı turistlere çok resim sattım. Daha sonra İtalyan çerçeve denen plastik çerçeveler çıkınca bu çerçeveleri de kullandım. Galerinin bulunduğu bina Antalya'nın Üç kapılar karşısındaydı. Eski olan binanın yerine yüksek katlı bina yapılması için mal sahipleri anlaşma yapınca bende galeriyi iki bina gerisindeki başka bir binaya taşıdım.

Yeni taşındığım yerde işler iyi gitmiyordu, pasaj içerisinde olduğundan ancak bilenler geliyordu.

Birde daha önceden tanıdığım bankacı arkadaşlar geliyordu. Boş geçen günlerde aklıma; mensubu olduğum bankanın emekli mensuplarının kurduğu derneğin Antalya'da şubesini kurma fikri geldi. Galeriye devamlı gelen Yaşar Demirtürk adındaki arkadaşına söyledim oda çok iyi olacağını söyledi. Yaşar beyle Bursa Şubesinde ikinci müdür görevindeyken oda aynı şubede vezneler sorumlusuydu.

Bu fikir yaygınlaşmaya başladı ve galeriye tanıdığım ya da tanımadığım bir çok insan gelmeye başladı. Hatta bankada uzun yıllar üst düzey yöneticilik yapan Erkal Vakur Cöbek'de gelenler arsındaydı. Zaten fazla iş yapmayan galeri artık bir fikir kulübü haline gelmişti. Antalya'da emekli mensupların adedi iki yüz civarındaydı. Fikir birliğinde anlaşma sağlandığında işi fiiliyata dökmeye karar vererek Barbaros çay bahçesinde toplantı yapmaya karar verdik.

1993 yılının başlarında güneşli bir günde Barbaros çay bahçesinde seksen kişilik bir kalabalık toplanmıştı. Orada bir konuşma yaptım, toplananlar memnuniyet içerisinde olumlu karşıladıklarını ve yanımızda olduklarını beyan ederek toplantı sona erdi. Bu arada birçok kişi mal varlıklarının iyi olduğunu her türlü maddi desteği vereceklerini belirttiler ve ayrıldılar. Sıra çay bahçesindeki içilen meşrubatın parasını vermeye gelmişti. Garson yanıma gelerek " Başkan çay parası şu kadar" dedi.

Yanımda kimse kalmamıştı ve parayı garsona ödedim.

Bizim galeri artık işlevini yitirmişti iş olmuyordu bende dernek kurma işiyle uğraştığımdan kendimi işe veremiyordum. Her gün galeriye gelen giden artıyordu, gelenler dernek kurma sebebiyle geliyorlardı. Dernek şubesi kurmak için derneğin genel merkezinden izin almak gerekiyordu. Telefonla genel merkez yöneticilerini aradım ve durumu anlattım, bana mümkün olamayacağını eğer izin verirlerse bunun emsal teşkil edeceğini ve diğer vilayetlerden de isteklere yol açacağını söylediler.

Bir müddet sonra Daha önce çalıştığım İstanbul'da müdürüm olan ünlü gazeteci Uğur DüNDAR'ın eniştesi, Dernek yönetim kurulu başkan yardımcısı Talat Yılmaz'ı aradım. Durumu izah ettim, bana yönetim kurulunda tartışacaklarını ama maddi hiçbir katkıda bulunamayacakları kaydı ile karar verebileceklerini iletti.

Sonraki günlerde Talat Bey beni aradı daha önce söylediği şartlar çerçevesinde onay için karar verdiklerini söyledi. Genel merkezden karar çıkartmıştık, şube için yer aradık ve Güllük semtinde Dallar düğün salonu yanındaki binada birinci kattaki büroyu kiraladık. Mal sahibi kontratı o zaman kullanılan mark üzerinden beş yüz mark üzerinden yaptı. İlk kirayı ödedim, ortada üye olacaklardan toplanan bir para yoktu. Daha sonraki günlerde listeler yaptık ve üye kaydetmeye, çok az bir aidat

miktarını da tahsil etmeye başladık. Kaydettiğimiz üyelerden alınan para kirayı ödemeye yetmiyordu. Kiraladığımız yerin temizliğine verecek paramız olmadığından, temizliğini bile kendi ellerimizle yaptık.

Bu arada mensubu olduğumuz emekli sandığının Ankara'da toplantısı olacaktı. Antalya'da yapılan seçim sonucunda Ankara'ya gittim. Giderken de yanıma, kuracağımız dernek şubesinde çok yardımcı olan ve çok çalışan arkadaşlarımızdan Ahmet Can'ı aldım. Ankara'da Sürmeli otele yerleştik. Ertesi sabah otelin yemek salonuna kahvaltıya indik. Salon çok kalabalıktı hemen yanımızdaki masada Bankanın sendika başkanı Metin Tiryaki oturuyordu. Beni görünce seslenerek " Fuat Antalya'da şube açacakmışsın" dedi bende kendisine evet açacağız dedim. Bana "Açamazsın" dedi. Bende yedi kişiyi bulduktan sonra babasını bile açarım dedim. Bu arada Metin Beyle İstanbul'dan tanışıyorduk. Metin bey türbe, ben de Ayaz paşa şubesi muhasebecisiydik. Ayrıca samimi olduğumuz bir arkadaş gurubumuz vardı. Sonradan öğrendim ki Dernek yönetimi ile araları açılmış. Toplantı bittikten sonra Antalya'ya döndük.

1993 Yılı başlarındaki çalışmalar neticesinde, Dernek kurma işlemlerini on dokuz Ekim 1993 yılında tamamlamış olduk. Kiraladığımız yere koyacak ne sandalye nede masa vardı. Sanayi şubesi müdüriyet odasını yeniliyordu oradan eski eşyalar istedik önce olumlu olan isteğimiz bir müddet sonra olumsuz oldu. Bunun üzerine yine büyük tadilat

geçiren Şarampol şubesinin müdürünü aradım ve olumlu cevabı alır almaz vakit geçirmeden masa sandalye gibi eşyaları teslim alıp yerimize taşıttık. Sıra açılış gününe geldi, yirmi Kasım 1993 cumartesi gününde açılışı gerçekleştirdik. Açılışımıza İstanbul'dan yönetici Talat Yılmaz ve iki arkadaşı katıldı. İş bankası genel müdürü, sendika başkanı sandık müdürleri, bazı tanıdıklar çiçek gönderdiler. Büyük kalabalık coşkusuyla bu günü sonlandırdık.

Açılış gününden sonra hazırladığımız üye listelerini merkez şubeye ileterek aylıklarından kesinti yapılmasını sağladık. Çay yapacak eşya için üyelerin bazılarından yardım istedik fakat gelen malzeme çok kirli kullanılamayacak durumda olduğundan çöpe attık. Genel merkezden yardım istedim. Yine eski müdürüm başkan yardımcısı Talat Yılmaz, imdadıma yetişmişti. Çay makinesi, müzik seti gibi eşyaları gönderdi. Kira mark üzerinden olduğu için kur farkından kira her ay artıyordu. Bir iki ay kiralari, birazını da cebimizden ekleyerek zorda olsa ödedik. Şubemizi arkadaşımız Ahmet Can açıyor ve kapatıyordu. Kira artışları çekilmez hal alınca galerimin bulunduğu binanın birinci katındaki, kirası çok ucuz olan yere taşındık. Bu arada Genel merkezin seçimleri yaklaşmıştı. Yönetim kurulunu istemeyenler yeni yönetim için çalışmalar yapıyorlardı.

Dernek hesaplarını yapmak için hesap makinesi gerekiyordu. Bankanın levazım müdür yardımcısı arkadaşım olan Aydın beyi aradım, bana

bir hafta içinde şeritli bir hesap makinesi gönderdi, eski olmasına rağmen işimizi görüyordu. Makine geldikten bir hafta sonra sanayi şube müdürü Güven Baykan telefonla aradı ve gelen hesap makinesinin geri istendiğini bunun için güvenlik görevlisini göndereceğini söyledi. Güvenlik görevlisi taksi ile gelmişti, eski makineyi verdik ve gitti. Aklım almıyordu hurda bir makine neden geri alınıyordu. Sonradan öğrendik bazı eller işe karışmıştı. Hala istenmeyen yönetim görev başında ve bizde şubesi olduğumuz için, kara listedeydik.

Aradan günler geçti Dernek genel merkez genel kurulu toplantısı yapıldı. Muhalif olan yeni yönetim iş başına geçmiş oldu. Yeni seçilenler de arkadaşlarımızdı.

Bir gün telefonum çaldı ve açtığımda Sendika başkanı Metin Tiryaki'nin sekreteri Hayriye hanımla konuştuk. Kendisini daha önceden tanıyordum, bana Metin beyin konuşacağını söyledi. Metin bey bana yeni yönetimin değiştiğini ve bizim Jenerasyonun işin başına geldiğini bu arada dernek şubemizin ihtiyaçlarının ne olduğunun listesini yapmamı söyledi. Kendisinin yeni seçilen Dernek başkanı İsmet Çeçener'le konuştuğunu. İsmet Çeçener'in telefonumu beklediğini söyledi.

Bu arada ailevi sorunlar yaşamam sebebiyle Dernek başkanlığını başka arkadaşlara bıraktım. Aradan geçen yıllar sonrasında dernek genel merkezine muhalif olanlar başka bir dernek

**kurdular. Muhalif olanların kurduğu bu dernek
oldukça büyük oranda üye toplayarak genel
kurullarda etkin olmaya başladılar. Son yıllarda
katıldığım genel merkez toplantısında dernek genel
kurulunda yedi yüz oy farkıyla kaybettiler. Bilhassa
büyük şehirlerde üye sayılarını arttırdıklarından,
toplantılardaki oy farkını kapatmayı başardılar.
Ancak Anadolu'daki kurulan şubelerin oyları genel
merkez yöneticilerinin seçilmesine olanak sağladı.
Muhaliflerin başındaki kişi banka genel
müdürlüğünde önemli birimlerin başında üst düzey
yöneticilik yapmış biriydi. Daha üst görev beklerken,
emekli edilmesini bahane ederek emeklilik sonrası
derneği ele geçirmek arzusundaydı. Çalışma
hayatında insanlar haksızlığa uğrayabilirler fakat üst
düzey makamlara kadar gelmiş birinin hezeyanını
anlamak kanımca mümkün değil. İnsanların makam
uğruna Kendi ihtiraslarına diğeri insanları alet etmesi
ve ona inananların da böyle insanların peşinden
gitmesi ne kadar acı bir olay.**

ANTALYA'DA YAŞAMAYA ÇALIŞAN BİR RESSAMIN HİKÂYESİ

Antalya turizmin başkenti olması sebebiyle son otuz yıl içinde çok kalabalık bir şehir haline gelmişti. Gerek yurt içinin çeşitli bölgelerinden gerekse yurt dışından birçok insan ılımlı havası, tarihi dokusu, denizi ve tabiat güzelliği olan bu şehre gelip yerleşmekteydi. Ayrıca çok turist geldiğinden ticaret de olumlu seyrediyordu. Tabiat güzelliğinin eşsiz olması birçok resim sanatçıları da bu şehre gelmeye teşvik ediyordu. Gelen ressamilar arasında; Rus ressamilar, Azeri ressamilar yurdun çeşitli bölgelerinden gelen ressamilar bulunuyordu. Bin dokuz yüz doksanlı yıllarda Antalya'ya gelip yerleşen Şaban Altıkardeş adında bir ressam da bunlardan biriydi. Ressam Şaban'ın ailesi balkan muhaciriydi. Balkanlardan Trakya bölgesindeki Kırklareli'ne göç etmişler ve buraya yerleşmişler. Ressam Şaban ilkokuldan sonra daha fazla okumamış ve Allah vergisi olan sanatını İstanbul'da devam ettirmiş. İstanbul'da geçinemeyince Almanya'ya gitmiş ve orada sokak ressamı olarak çalışmış. Almanya'da umduğunu bulamayınca Afrika'ya gitmiş ve Afrika'nın çeşitli bölgelerinde sokak duvarların resimler yapmış. Tekrar İstanbul'a dönmüş ve son olarak da Antalya'da karar kılmış. Ressam Şaban kiraların daha düşük olduğu Kale içinin tarihi evlerinden birini kiralayıp, resimlerini turistlere satarak geçimini sağlamaya çalışmış. Kış aylarında turist olmadığından yaptığı resimleri galerilere satmış. Bu galerilerden galeri çivi kendisine çok destek olarak, kış aylarındaki geçimine katkı

sağlamak için yapacağı resimler için önceden parasını veriyordu. Ressam Şaban son derece naif bir yapıya sahipti bazen belediye zabıtalari resim yaptığı tarihi yerlerden onu kovar bazen de çalışma yaptığı malzemeleri alıkoyarlardı. Yine böyle bir günde çaresizlik içinde durumu galeri çiviye aktarmış ve galeri çivi sahibi belediye başkanına çıkıp ona yer gösterilmesini sağlamıştı. Artık Ressam Şaban Üç kapılar semtindeki tarihi surların dibinde kendine yer bulmuştu. Yol üstü olduğundan turistlerinde uğrak yeriidi, şehrin merkezinde bulunan bu yerde uzun müddet resimler yaptı. Ressam Şaban içkiye çok düşküdü, yanında mutlaka ucuz şarap şişesi bulunurdu. Para gözlü bir insan değildi, para onun günlük ihtiyaçları için sadece bir araçtı ve yaptığı resimleri çok ucuz fiyatla satıyordu. Akşam şarabı fazla kaçırırsa Bazen resim yaptığı yere gelmediği de oluyordu.

Ressam Şaban çok satış yaparsa aldığı paranın bir kısmını da üniversitede okuyan oğluna gönderiyordu. Oturduğu ev kale içinde virane haldeydi. İki katlı olan bu evin alt katındaki odada kalıyordu. Son derece sağlıksız bu evde yaşamak çok zor olmasına rağmen halinden şikâyet etmezdi. Yaptığı resimler halk arasında çok beğeniliyordu. Kale içinin tarihi evleri, yivli minare, kesik minare, saat kulesi, Antalya deniz manzarası tuvaline yansıttığı resimlerdi. Diğer ressam arkadaşları da onun yaptığı resimleri beğenerek izliyorlardı. Ressam Şaban'ın en yakın arkadaşı Ressam Cihangir'di.

Cihangir sanat okula mezunuydu. Antalya'ya Bartın vilayetinin Amasra kazasından gelmişti. Cihangir'de sokak resimleri yapıyordu. Bazen Kaleiçi resimleri bazen de sürrealist resimler yapıyordu ve turistlere satıyordu. Sanat okulunun marangozluk bölümünden mezun olmasına rağmen bu mesleği yapmayıp daha yetenekli olduğuna inandığı ressamlığı tercih etmişti.

Ressam cihangir bir gün arkadaşı Şaban'ın resim yapma yerine gelmediğini görüp kaldığı eve gittiğinde, Şaban'ın çok hasta olduğunu görür ve endişeyle galeri çiviye gidip yardım ister. Galeri sahibi arabasıyla Şaban'ı hastaneye götürür. Şaban'ın sağlık sigortası olmadığı için hastane yetkilileri, sağlık yardımı yapamayacaklarını söyledi. Galeri sahibi araya girerek tedaviyi başlatır ve masrafları üstlenir. Şaban hastanede bir müddet kalır fakat her geçen gün kötüye gitmektedir. Doktorlar bir teşhis koyamazlar zira Şaban'ın ciğerleri dâhil tüm vücudu iflas etmiş durumdaydı. Antalya'da bir yakını olmayan Şaban'ın yanında sadece ressam Cihangir ve galeri çivinin sahibi bulunuyordu. Ressam Cihangir de ev geçindirdiği için yaptığı resimleri satarak ancak evini zar zor idare ettiriyordu. Şaban'a manevi desteğini eksiksiz yapıyordu. Doktorların söylediklerine göre yapılacak tıbbi bir durum yoktu.

Ressam Şaban hastanedeyken Antalya yerel basınında aşağıdaki haber çıkmıştı.

Çamaşır yıkarken felç oldu

ANTALYA'nın gözde turizm merkezlerinden Kalekapı'da sokak ressamlığı yapan 53 yaşındaki Şaban Altıkardeş, evinde çamaşır yıkarken belden aşağı felç oldu.

Eşinden ayrıldığı için yalnız yaşayan Altıkardeş, önceki gün evinde çamaşır yıkadığı su dolu leğeni yerden kaldırırken, belinden rahatsızlandı. Belindeki ağrıların giderek artması üzerine komşuları tarafından Antalya Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Yapılan muayene sonucu yaşlı ressamın bacaklarında kısmi felç olduğu belirlendi. Tedavi altına alınan Altıkardeş, "Doktorlar tam olarak teşhis koyamıyorlar. Ne yapacağımı şaşırdım. Sosyal bir güvencem de yok" diye konuştu.

Teslime TOSUN / ANTALYA (hha)

Ressam Şaban hastanede birkaç gün yattı bu arada sağlığı çok kötüye gittiğinden yoğun bakıma alındı. Yoğun bakımda bir iki gün kaldıktan sonra hayatını kaybetti.

Ressam cihangir Eskişehir'deki oğluna haber verdi. Aynı gün oğlu Antalya'ya gelerek ölen babasının cenazesini Kırklareli'ne götürdü.

Büyük ümitlerle Antalya'ya gelen ressam Şaban'ın artık kendi bu dünyadan göç etmişti, ama onun resimleri birçok ülke insanların evlerini süsleyecekti.

MÜZİK HAYATIM

Müzik insan hayatının evriminde var olan bir olgudur. Yeni doğan çocuk dünyaya gözlerini açtığında ağlama çığlığı atar ve zamanla tabiattan işittiklerini taklit etmeye başlar. Bu bazen bir kuş sesinin ondaki yansımasıyla bazen de duyduğu güzel bir melodinin yansımasıyla oluşur.

Bende de musiki sevgisi çocukluk yıllarımdan başlamıştı. Çocukluk yıllarımda radyo birçok evde yoktu. Oturduğumuz evin yanında bulunan bir komşumuzun radyosu vardı. Ben o radyodan duyduğum müzikle büyümeye başladım diyebilirim. 1940 yıllarında Radyolar sadece Ankara radyosunu çalabiliyordu. Türkçe yayın yapan başka bir istasyon yoktu. Ankara radyosu haber yayınları dışında Türk sanat müziği ve Türk halk müziği yayınları yapıyordu. O zamanın sanatçıları ise Safiye Ayla, Sabite Tur, Müzeyyen Senar, Ahmet Üstün, Abdullah Yüce, Yesarı Asım, Hamiyet Yüceses, Münir Nurettin Selçuk, Muzaffer Sarısözen, ruhi su, Hacer Buluş gibi sanatçılardı.

Münir Nurettin'in gazelleri Hamiyet Yücesesin Makberi Yesarı Asım'ın hisarları Udi Hırant'ın Hastayım yaşıyorum şarkısı ve Hayriye Caner'in saba makamındaki sarı giyme bir daha gül takma Allah aşkına şarkısı hala kulaklarımda. Bahçemizdeki dut ağacına çıkar ve öğrenebildiğim kadarı ile bu şarkıları sözlerini bilmesem de mırıldanırdım.

İlk Türk sanat müziğiyle doğru düzgün tanışmam 1962 lise yıllarımda Haydarpaşa lisesinde oldu. Lisede birkaç arkadaş bir müzik gurubu kurmuştuk. Bir arkadaş keman bir arkadaş da cümbüş çalıyordu. İcra ettiğimiz şarkılar ise varalım kuy-i dil araya, tu ti mucizeyi gu yem gibi şarkılardı.

TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU KOROSU

Daha sonraları Türkiye Talebe Federasyonu Türk halk müziği korosuna katıldım. Koroyu şef olarak Yalçın Özsoy yönetiyordu. Bağlama

alanlar arasında Kütahya'lı Hisarlı Ahmet'in oğlu Mustafa, kavalda Burhan Tarlabası bulunuyordu. Kaval ilgimi çekmişti ve Burhan arkadaşımđan edindiğim kavalı kendimce almaya çalıştım. Bir müddet sonra Kaval  stadi olan Necati Başara'dan ders aldım.

PAşABAHçE SAZ EKİBİ

Muhitimizde altı kişi bir saz ekibi kurduk ve çalışmaya başladık. Solistimiz Mustafa cam fabrikasında çalışıyordu ve hafta sonlarında Tekel fabrikasının lokalinde düğünlerde program yapmaya

başladık. Sonraki günlerde Arif Sağ'ın çalıştığı solist Kadriye Tan'la anlaşıp ona eşlik etmeye başladık. Bu arada Beyaz kelebekler adındaki gurup popülerdi o devrin en büyük organizatörü Fethi Pehlivan bize meşhur Stil fotoğraf stüdyosunda afiş fotoğrafı çekti. Bir müddet organizatörün işlerine gittik. Önce darbukacı ayrıldı ardından ben ayrıldım ve gurubumuz dağıldı.

Daha sonra Aksaray semtinde bulunan oruç gazi ilkokulunda koro çalışmaları yapan

müzikolog büyük hoca Sadi Yaver Ataman korosuna katıldım. Burada koroya kavalla eşlik ediyordum. İstanbul radyosu sanatçısı Turan Engin, daha sonra şöhretli olan Bedri Ayseli bağlama çalışıyorlardı. Koroyla birçok konsere çıktık, hocamız çok disiplinliydi. Geç gelenler Çalışmalara alınmazdı, sadece ben geç kalsam da çalışmalara katılıyordum. O sıralarda Beykoz'da vekil öğretmenlik yaptığım için ve uzaktan geldiğim için hoca bana tolerans tanımıştı. Daha sonraki yıllarda askere gittim. Askerlik dönüşü işe girdim ama müzik hep aklımdaydı. İşe devam ederken bir müddet Fatih İleri Türk Musikisi konservatuarına gittim. Orada solfej ve makam dersleri aldım, makam derslerini Doktor Teoman Önaldı veriyordu. Konservatuarda bir gün yan odadan bir ney sesi duydum ve odaya girdim. Genç bir arkadaş tek başına ney üflüyordu, içeri girdim ney çalışmasını izledim. Çalışması bittikten sonra konuşmaya başladık, kendisine çok etkilendiğimi söyledim ve öğrenmek istediğimi söyledim. Bu arkadaş askeri tıp öğrencisiymiş. Beni ney almak için Beyazıt semtindeki çadırcılara (Bitpazarı) götürdü. Oradaki eski bir dükkâna girdik ve beni dükkân sahibiyle tanıştırdı. Dükkân sahibi Mevlevi şeyhi Osman beydi, kendisine ney almak istediğimiz söyledik. Osman Bey birini çağırdı ve ona bir kız neyi getirmesini söyledi. Birkaç dakika sonra ney geldi. Neyi getiren Yahya Efendi adında bir kişiydi ve Hatay vilayetinin Samandağ ilçesinden temin ettiği kamışlardan ney yapıyormuş zira neyin

yapıldığı kamışlar orada yetişiyormuş. Kırk lira vererek ney sahibi olmuştum. Hiç deneyim sahibi olmadığım neyi günlerce ses çıkarmak için üflemeye başladım. Aradan geçen zaman içinde bazı melodileri çalmayı başarmıştım. Bu arada Beykoz Musiki Cemiyetine devam ettim orada daha da ilerletmiş oldum. Bu cemiyette bir neyzen tarafından notadan neyzen Yusuf Paşanın segâh peşrevini öğrendim. Beykoz Musiki Derneğinin korosunu Dr. Fahrettin Bey çalıştırıyordu. Fahrettin Bey aynı zamanda Beykoz Verem Savaş Derneğinin başhekimiydi ve koro çalışmaları orada yapılıyordu. Dr. Fahrettin Bey keman çalıyordu ayrıca iki udi vardı birde ritim saz ve neyzen ben bulunuyordum. Udilerden biri Beykoz iskelesinde memur Dinç beydi. Bir iki yıl kadar bu cemiyete devam ettikten sonra Laleli musiki derneğine gittim. Burada koroyu İstanbul radyosu sanatçısı Erol Küçük yalçın yönetiyordu. Çalışmalar semtteki bir ilkokulun sınıfında yapılıyordu. Koroyla birkaç konsere katıldım. Derneğin başkanı tekstil işi yapan bir tüccardı ve bazen onun bürosunda sazlarla ona çalışıyorduk. Ama bu adam paralı ve cahildi. Bürosunda içki sofrası kurar, derneği kendi malı gibi yönetiyordu. Bir müddet sonra hoca Erol Küçük Yalçın'a derneğe gelmeyeceğimi söyleyerek dernekten ayrıldım.

Daha sonraki yıllarda işim gereği Maltepe'ye tayin edildim. Maltepe'de birçok müzisyenle tanışma fırsatım oldu. Bestekâr, radyo sanatçısı Bekir Sıtkı Sezgin'le 'de Maltepe'de çalıştığım banka şubesinde

tanışmış oldum. Yine bankanın müşterisi olan dış tabibi Mutlu Pekşen'le arkadaş olmuştuk. Mutlu Pekşen amatörce ut çalıyordu. Bazen akşam iş çıkışlarında onun yerinde müzik çalışmaları yapıyorduk. Bu çalışmalara ismini hatırlayamadığım iyi keman çalan biri, semtin berberi Bahri Altıntaş, matbaacı Erdoğan geliyorlardı. Bahri Altıntaş Hüseyini makamında leylak takıvermiş saçının tellerine şarkısının bestekârıydı. Matbaacı Erdoğan kanun çalıyordu.

Diş hekimi Mutlu Pekşen bir musiki derneğinden bahsetmişti ve bir gün o derneğe beraberce gittik. Dernek başkanı meşhur kanun sanatçısı İsmail Şençalar'dı. Derneğin hocası, Nuri Şenneyli adındaki Ankara radyosundan emekli kanun sanatçısıydı. Tanışmadan sonra derneğe devam etmemi istediler ve derneğe kayıt oldum. Bir müddet koroda neyzen olarak görev yaptım. Sazlar arasında şef saz olarak kanun sanatçısı İsmail Şençalar, ut sanatçısı havaalanı Necdet Bey (Necdet bey hava alanında çalıştığından bu lakabıyla anılırdı.) O tarihlerde Necdet Bey Muazzez Abacı'nın saz ekibinde çalıyordu. Daha birçok sanatçı da vardı.

**SELAMİ ÇEŞME ANADOLU YAKASI MUSİKİ
DERNEĞİ KOROSU ŞEF NURİ ŞENNEYLİ**

Bir ara derneğin yönetim kurulunda görev yaptım. Derneğin bu arada çeşitli yerlerde konserleri oluyordu. Hatta Caddebostan Maksim gazinosunda da bir konseri olmuştu. Bu arada hoca Nuri Şenneyli ile İsmail Şençalar'ın aralarında bir dargınlık oldu ve hoca ayrıldı. Hocanın yerine koro şefliğine Semahat Özdenes getirildi. Bir müddet sonra Semahat Hanım ayrılınca yerine Kemal Gürses getirildi. Daha sonra yine göreve Nuri hoca geldi. Derneğin çalışmalarına devamlı olmasa da bazen Semahat Özdenes, Mualla Akçay, Hayriye Caner, Bülent Ersoy gibi sanatçılar da iştirak ediyorlardı.

TANIDIĞIM İKİ KEMAL

ORHAN KEMAL VE YAŞAR KEMAL

1960 Yıllarında Paşabahçe Kültür Derneğini kurmuştuk ve dernek faaliyetleri arasında ünlü yazarları davet edip söyleşi günleri tertip ediyorduk. Davet ettiğimiz bir kişi de ünlü yazar Orhan Kemal'di. Önce davet için Cağaloğlu semtindeki bürosuna gittik ve kendisine davetimizi ilettik. Bizi nezaketle karşılayıp davetimizi kabul etti. Kendisi İstanbul'un Rumeli yakasında oturduğu halde hiçbir ücret talep etmeden söyleşi gününe katıldı. Çok güzel bir söyleşi oldu ve iştirak edenler de çok memnun kaldılar. Karşımızda son derece beyefendi biri vardı. Bizlere kendisini ünlü bir yazar değil de sanki çok yakınımızdaki bir kişiymiş gibi hissettirdi. Paşabahçe fabrikaların olduğu bir işçi muhitiydi. Orhan Kemal romanlarından, Anadolu'nun ekonomik ve sosyal geri kalmışlığından bahsetti. Romanlarında bu konuları okuyucularına aktardığını anlattın. Ve o beyefendi

Orhan Kemal bizlere çok zevkli bir edebiyat söyleşisi vererek toplantıyı sonlandırdı.

Diğer Kemal'e gelince 1975 Yılında çalıştığım bankanın İstanbul Şile şubesinde şef olarak görev yapıyordum. Bir sabah bankanın şubesine iyi giyimli bir bey geldi ve doğrudan müdürün odasına girerek koltuğa oturdu. Benim masam müdürün odasının hemen yanında bulunuyordu. Şubenin müdürü Bestekâr Sadettin Kaynak'ın oğlu Feyyaz Kaynaktı. Feyyaz Bey sabahları biraz geç geldiğinden odasında yoktu. Müdürden sonraki tek yetkili bendim. Müdürün odasına girdim ve koltukta oturan beye hoş geldiniz yapılacak bir işiniz varsa yapalım dedim. Bana Müdürü bekliyorum ne zaman gelir dedi bende birazdan gelir dedim ve odadan çıktım. Bir müddet sonra Müdürümüz geldi ve içerde oturan beyle kucaklaştılar. Müdürün odasının hemen yanında olduğum için konuşmaları duyuyordum. Meğerse müdürle ahbaplıkları varmış. Bir müddet sonra şubenin müdürü elindeki notla yanıma geldi ve içerdeki beyin hesabından para ödenmesini söyledi. Bende gerekli işlemi yapmak için notu aldım ne göreyim meğerse odada oturan bey meşhur yazar Yaşar Kemal değil mi? Çok tuhafıma gitmişti kim olursan ol, müdürün odasına giriyorsun girmesine de içerdekilere bir selam verilmez mi? Sen koskoca bir edebiyatçı ve yazarsın örnek olman gerekmez mi? Diye düşündüm. İşte benim tanıdığım iki Kemal'in hikâyesi.